

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 47 Vol. III.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS. 23 d. lapkričio (Nov.), 1916 m

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

4 cents per copy

Metas III.

Sakoma Lietuvai bus Suteikta Neprigulmybė Tom Pat Sąlygom Kaip Lenkijai.

Vokiečiai neduos lenkams savistovybės jei pastarieji nesuorganizuos didelės kariumenės. Rusija protestuoja prieš teutonų pasielgimą su lenkais. Serbai atsiėmė Monastir nuo bulgarų ir įsteigs tenai laikinę sostinę. Į 6 dienas anglai paėmė netoli 7,000 vokiečių. Rusai-rumunai baigia vyti Mackensena iš Dobrudžos. Šiaur-vakarų Rumunijoje, teutonai įsiveržė jau net per 70 myl. Naujas Ultimatumas Graikijai. Šaltis sulaiko veikimą ant rusų fronto.

Karės Bėgis.

Vokiečiams paskelbus Lenkijos neprigulmybę, mes bėdavojome, kad nors rodos visi, rusai ir teutonai rupinasi lenkais, apie lietuvius nieks neužsimina. Tik kelios dienos po tam pasigirdo gandas, kad gal teutonai, aprūpinę lenkus, atkreips atidą į lietuvius. Praslinkus dviem savaitėm, kiti gandai pasiklido apie tą patį dalyką. Paryžiaus laikraščiai paskelbia, buk gavę žinias jogei teutonai ketina duoti lietuviams neprigulmybę su tom pat sąlygom kaip lenkams.

Gali būti, kad nieko neišeis iš šių gandų, bet mums kovisi nors tas svarbu, kad kalba apie mus, kad svetimos tautos pradeda atidą atkreipti į mus, kad Lietuva vienok nevisai užmiršta. Rusija tuo tarpu, protestuoja prieš suteikimą lenkams neprigulmybės ir privertimą jų stoti į kariumenę, kaip peržengimą tarptautiškų teisių. Rusija tvirtina, kad po kare, ji išpildys savo seną pradžėdimą ir sutvers autonomišką Lenkiją, kurion jeis visos dalys istoriškos Lenkijos. Kiti sąjungiečiai pritaria tame Rusijai, išjuokia naują karalystę ir sako, kad teutonai ją įsteigia tik už tai kad jiem jau labai truksta kareivių ir jie nežino kaip kitaip jų darsigauti, kaip tik viliodami lenkus.

Greičiausia, kad sąjungiečiai ir teisingai apie tą klausymą mano. Kad vokiečiams jau pradeda tikrai trukti kareivių, dargi rodos, kad nežiurint visų šalių protestų jie vis gabenabėlgus vyrus į Vokietiją, idant paliausuoti visus galimus vokiečius į kariumenę. Prieg tam, jie dabar nori įsteigti sąjungą, priverčiant vokiečius, kad ir turintys stoti darban, byla dirbti.

Ant vakarinio fronto, nors blogas oras ir pabaigą savaitės trukdė veikimus, betgi nuo 13 iki 19 lapkričio, anglai paėmė arti 7000 vokiečių nelaisvėn ir kelias svarbias pozicijas. Francuzam ne taip gerai sekėsi, betgi ir jie neleido vokiečiam progresuoti.

Ant italų fronto, nieko žy maus neatsitiko, šią savaitę. Italai įgijo keletą austrų apkasų o austrai keletą italų. Progresas tad kuone lygus.

Didelis šaltis kuone visiška sulaikė veikimus Rusijoje, Galicijoje, į piet - rytus Lembergo, generolas Brussilovas atsiėmė keletą pozicijų kurių teutonai buvo neseniai užėmę.

Ant Saloniki fronto, tai yra Piet-vakarų Serbijoje ir abelnai Macedonijoje šią savaitę serbai ir jų talkininkai turėjo žymų laimėjimą: jie atėmė Monastir nuo bulgarų-teutonų. Šis laimėjimas priduos bėdniems serbams naują viltį, naujų spėkų kovoti iki atsiims visą tėvynę nuo priešu.

Tuo tarpu, kovojimas Serbijoje - Macedonijoje daug pagelbėjo rumunams, nes bulgarai turėjo atitraukti kareivių iš Dobrudžos ir pasiūsti juos prieš serbus. Dobrudžoj, rusai - rumunai jau visai baigia vyti priešus, užpuolami ant jų iš šiaurės ir iš piet-vakarų. Bet tikroje Rumunijoje, į šiaur-vakarus Bucharesto, rumunams gana blogai einasi. Jie tvirtai priešinasi, gindami tėvynę kaip galėdami, vienok kai kur teutonai jau įsiveržė net apie 70 myl. ir didelis pavojus grėšia rumunams, kurie vienok dar turi viltį galutinai sulaikyti priešą.

Iš kitų karės laukų nėra svarbių žinių. Graikijai šią savaitę sąjungiečiai pasiuntė naują ultimatumą reikalaujant visos atliekamos karės medegos ir išvaymo priešų ministerių iš Graikijos.

NORĖJO UŽMUŽTI RUMUNIJOS KARALIENĖ.
Bucharestas, lapkr. 15 — Vokiečių orlaiviai numetė daugybę bombų ant rumunų miestelių Turnu, Magurtele, Zimnitsa, Giorgiu, Tulcea, Campulung, Sinia, ir Roman. Paskui įėjulė į Buchares-

KAIP PABAIGA KARĖS ISRODYs.

ir apielinkę užmušdami ir sužeisdami daugybę ramių gyventojų, ypač moteris ir vaikus. Keleta bombų taipgi buvo numesta ant karališko palociaus, beabejo su tikslu užmušti karalienę ir kitus načius karališkos šeimos. Bet ant laimės, karalienė ir jos vaikai nesirado palociuje, tuo tarpu.

Vakar vokiečių aviatoriai lėkė virš daugelio mažų miestelių ir kaimų, ir šovė iš kulkasvaizdžių į žmones gatvėse ir bedirbančius laukuose.

RUMUNAI UŽĖMĖ MIESTELĮ DOBRUDŽOJ.
Londonas, lapkr. 15 — Dobrudžoj, rusų-rumunų progresas vis tebeina. Jie užėmė dar kitą miestelį ant Dunojaus kranto, ir žengia pirmyn visu frontu.

Šiaurės Rumunijoje, Vakarų Valachijos provincijoje, nežiurint rumunų atkaklaus pasipriešinimo, vokiečiai vis mažu toliau į pietus žengia.

RUSIJĄ PASMERKIA "LENKIJOS KARALYSTĖ".
Petrograd, lapkr. 15 — Rusų valdžią išleido pranešimą pasmerkiant vokiečių pasikelbtą Lenkijos karalystę.

Šis pranešimas sako, kad teutonų valdžios pasinaudamos tuo dalyku kad jie dabar turi užėmę dalį Rusijos teritorijos, apskelbė atskirimą tų Lenkijos dalių nuo

jas į neprigulmingą valstybę. Tikslas vokiečių ir austrų, sako rusai, yra aiškus: jie nori padidinti jų armijas. Rusai žiuri ant šio pasielgimo kaipo nepaprastai paiko sulaužymo tarptautiškų įstatymų, kurie užgina pergalejančiom tautom priversti žmones užimtų vietų stoti į jų priešų kariumenę.

Rusija žiuri ant teutonų pasielgimo kaipo be jokios vertės.

Toliau, pranešimas sako, kad nuo pradžios karės, Rusija du syk apreiškė savo intenciją sutverti pilną Lenkiją, kurion įeiti visos lenkų teritorijos, netik dalis kaip teutonai nori. Rusai ketino leisti lenkams, kareiai pasibaigus, turėti tiesią liuosai nustatyti jų tautišką, moksliską ir ekonomišką gyvenimą ir būti autonomiška šalis, po Rusijos viršenybe.

Šis nutarimas caro, sako pranešimas, dar vis lieka nepajudinamu — t. y. bus išpildytas.

DIDELIS KOVĖJIMAS ANT SOMME FRONTO.
Paryžius, lapkr. 16 — Didelė kova tebeina ant Somme fronto. Vokiečiai, pasiryžę atsiimti pralostas pozicijas vėl ir vėl atakavo francuzus iki atsiėmė dalis kaimų Saillisel ir Pressoire. Bet francuzai tada kontr-atakavo ir vėl išvijo vokiečius iš šių vietų.

Antre apielinkėje, vokie-

lerijos ir smarkiai bombardavo anglų naujas linijas. Anglai vienok neįbauginti, vis atakuoja ir į 24 val. paėmė dar 300 nelaisvių.

SERBAI ARTINASI PRIE MONASTIR.
Paryžius, lapkr. 16 — Serbai, su pagelba francuzų ir rusų pulkų, išvijo bulgarus iš devynių kaimų ant Černa upės fronto, Serbijoje. Francuzų - rusų - serbų pulkai, bevydami bulgarus jau pasiekė vietą tik 4 angl. mylios nuo Monastir. 500 bulgarų paimta nelaisvėn.

Kitame gale Macedonijos fronto, anglai, po labai narsaus mušio, užėmė miestelį.

MACKENSENAS TRAUKIASI.
Londonas, lapkr. 16 — Mackenseno kariumenė skubiai atgal traukiasi Dobrudžoj, degindama kaimus. Sąjungiečiai jau atakuoja su artilerija vokiečių pozicijas ties Turtukai ir Silistria, ant Dunojaus, užpakalyje Mackenseno fronto.

RUMUNAMS NESISEKA ANT ŠIAURĖS FRONTO.
Londonas, lapkr. 16 — Kaip tik į šiaurę Bucharesto, rumunai dar šiaip taip laikozus iki atsiėmė dalis kaimų Saillisel ir Pressoire. Bet francuzai tada kontr-atakavo ir vėl išvijo vokiečius iš šių vietų.

Antre apielinkėje, vokie-

Berlinas. praneša, kad teutonai progresuoja ant Rothenhurn perėjimo kelio. Jie paėmė 1200 rumunų nelaisvėn vakar.

VOKIEČIAI UŽIMA RUMUNŲ MIESTELIUS.
Londonas, lapkr. 17 — Šiaur-vakarų Bucharesto, vokiečiai gerai progresuoja. Užpuolami ant rumunų su pagelba kur kas puikesnės artilerijos negu rumunai turi, teutonai juos nuvarė net į Campulung (arba Kimpulung), kur pasibaigia gelžkelio linija 80 myl. nuo Bucharesto.

Dabar rumunai pasiryžę ginti lygumas, bet čionai jiem bus daug sunkiau atsilaikyti. Von Falkenhayn užėmė rumunų miestelį Li-rešti. Vokiečių atakos ant miesto Albehti veitui nubėgo. Per praeitas kelias dienas, ant šio fronto teutonai paėmė suvirš 2100 nelaisvių.

LENKAI NEGAUS KARALYSTĖS JEI NESUTVERS ARMIJĄ.
Londonas, lapkr. 17 — Gauta žinios, kad Vokietijos kancleris pranešė, jogei lenkai gaus karalystę tik jei paug sutvers tinkamą kariumenę pagelbėti vokiečiams. Jei-gu kariumenė nebus gana didelė ir lenkai nestos į ją noriai, jų neprigulmybę bus atšaukta.

Laike susivažiavimo neseniai laikyto Paryžiuje, vokie-

išreiškė opinią, kad teutonų apskelbimas Lenkijos neprigulmybės neturi jokios vertės. Jie pasiuntė pasveikinti carui ir išreiškė užsigandėdinią kad šis iškilmingai atnaujina pradžėdimą duotą lenkams du metai atgal, kad suvienys visą Lenkiją į autonomišką valstybę.

RUMUNAI VARO PRIEŠUS ATGAL.
Londonas, lapkr. 18 — Campulung apielinkėje, į šiaur-vakarų Bucharesto, rumunai visom jiegom priešėnasi teutonams. Sutraukę visas galimas spēkas jie pradėjo ofensyvą ir nuvarė teutonus žymų toli atgal šiam rajone. Bet toliau į vakarus, priešai vis varosi tolyn į pietus.

Ant šiaur-rytinio Transylvanijos fronto, gilus sniegas kuone sulaikė visą veikimą. Berlinas vakar paskelbė, kad rumunų ir civiliški žmones dalyvauja karėje. Rumunų valdžia tą stačiai užgina, ir sako, kad tai tik išmislas teutonų, kurie, remiantis ant to, nori taip žiauriai elgtis Rumunijoje, kaip jie elgėsi Belgijoje ir Serbijoje.

BULGARAMS NESISEKA.
Paryžius, lapkr. 18 — Sąjungiečių bandymai kiek pagelbėti rumunams atitraukiant bulgarų spaudimą, pui kiai sekasi.

Serbai - francuzai ir rusai nuolat atakuodami bulgarus privertė juos patraukti didelę dalį kariumenės nuo rumunų fronto į pietus.

Ant Macedonijos fronto, nežiurint pribuvimo šių padrutinimų ir pagelbos vokiečių ir turkų, bulgarams vis nesiseka. Serbai ir jų talkininkai jau atakuoja Monastirą o ant rytinio galo šio fronto, anglai paėmė dar du miestelius, atakuodami su durtuvais.

SAKO PAĖMĖ ARTI 20,000 RUMUNŲ.
Berlinas, lapkr. 19 — Teutonai praneša, kad nuo lapkričio 1 iki lapkr. 18, jie paėmė 189 rumunų oficerių ir 19,538 kareivių. Taipgi 20 kanoalių 72 kulkasvaizdžių ir 17 amunicijos vagonų.

BLOGAS ORAS VAKARUOSE.
Paryžius, lapkr. 19 — Blo-

307 W. 9th St.

Worcester.

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
Eina Ketvirtadieniai
Leidžia
M. PALTANA VIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Prenumeratos Kaina: /
Suvienytose Valstijose Metams - \$2.00 - Pusei Metu - \$1.00
Kitose Viešpatystės Metams - \$2.50 - Pusei Metu - \$1.25
Apgarsinimų kainos ant užklauso. Antrašas:
"AMERIKOS LIETUVIS",
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
4 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
Every Thursday
Published by
M. PALTANA VIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Yearly Subscription:
In United States - \$2.00 - 6 Months - \$1.00
To Foreign Countries - \$2.50 - 6 Months - \$1.25
Advertising rates on application All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN",
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
4 Cents per Copy.

mus ant vakarinio fronto. bet anglai vienok atakuoja. Ancre apeliokėje ir paėmė 772 nelaisvių taip kad išviso, per praicitas 6 dienas jie paėmė 6962 teutonų.

BULGARAI NETEKO MONASTIR.

Paryžius, lapkr. 19 — Išbuvę kuone ištisą metą be tėvynės, serbai galutinai vis galės įsteigti sau laikinę sostinę ant savo žemės, nes svarbus miestas Monastir pateko į sąjungiečių rankas.

Vokiečiai ir bulgarai turėjo apieisti Monastirą, Pietų Serbijoj, ir francūzai ir serbai, kurie kovojo dėl jo jau daugelis mėnesių, tuojais jį užėmė. Priešai turėjo apieisti šį miestą, nes sąjungiečiai buvo užėmę kalnus kurie apsupa miestą, ir butų galėję jį subombarduoti į dulkes.

Sakoma serbai ketina tuojais parsitraukti čionai savo valdžią.

Vokiečiai tvirtina, kad netekimas Monastiro nieko nereikia, nes tas miestas nėra stovi blogoje strategikoje vietoje. Vienok ir jie pripažysta, kad atsiėmimas šio miesto daug suramins serbus ir priduos jėm vilties.

TEUTONAI ARTINASI PRIE CRAIOVA.

Londonas, lapkr. 20 — Rumunų ir rusų pulkai dar vis neleidžia von Falkenhaynui pirmyn žengti Campe lung apeliokėje, bet vakarų Valachijos provincijoj teutonai jau artinasi prie Craiova, provincijos viršausio miesto.

Teutonai jau įsiveržė čionai arti 70 mylių į Rumuniją ir randasi tik 50 myl. nuo Dunojaus. Jie grasina atskirti, ir apsupti rumunų ir rusų pulkus kurie dar vis laiko Orsova, ant Dunojaus, pietų Vengrijoj.

Craiova turi labai didelę svarbą ir ją turėdami teutonai turėtų pukią naują papėdę iš kur užnūti rumunus kovojančius šiaurėje.

SAJUNGIEČIAI PERĖJO PER DUNOJŲ.

Bucharestas, lapkr. 20 — Pietų Rumunijoj, rusai ir rumunai. norėdami užkurti ant von Mackenseno iš už apakalio, pradėjo didį bombardavimą išilgai Dunojaus, nuo Silistria iki Olta. Kelis dienas

ką pulkų rusų -rumunų jau perėjo per Dunojų į Pietų Dobrudžą, iš kur atkauos už pakalį von Mackenseno kariumenių.

VOKIEČIAI SIUNČIA PADRUTINIMUS BULGARAI.

Londonas, lapkr. 20 — Piet vakarų Serbijoj, sąjungiečių karvedys francūzas generolas Sarraill smarkiai veja bulgarus - vokiečius atgal nuo Monastiro. Sąjungiečių pulkai jau nužengė nuo 2 iki 5 myl. už Monastir. Francūzų kavalerija veja bulgarus Prilepo link.

Berlinas praneša, kad pasiuntė bulgarams padrutinimų, kurie jau pribuvo Serbijoj.

Sakoma išviso, bulgarai turi mažiau negu 300,000 kariuomenę, kurie turi laikytis prieš milžinišką sąjungiečių kariumenę ant fronto 175 myl. ilgio, saugoti 300 mylių frontą išilgai Dunojaus ir laikyti garnizonus Serbijoj.

Roma praneša, kad ir itali kareiviai dalyvavo užėmimo Monastiro. Bulgarai teutonai sako pasitraukė iš Monastir didelėje betvarkėje.

NAUJAS ULTIMATUMAS GRAIKIJAI.

Londonas, 20 — Pranešimai gauti iš Athenų, sako, kad naujas ultimatas buvo paduotas Graikijai. Šį kart sąjungiečiai reikalauja, kad graikai atiduotų jiem visus ginklus, amuniciją ir artileriją, kuri nebūtinai reikiama kalinga 50,000 graikų kariuomenę dar neatleisti nuo kariumenės.

Priegtam, francūzų admiralas du Fournet, vadas sąjungiečių laivyno rytuose, paliepė vokiečių, bulgarų, austrų ir turkų ministeriam Graikijoj, užėiti ant garlaivio, kuris juos nugabens į jū šalis. Jei jie neis gražia valia, jie bus priversti. Bet ar šiaip ar taip, jie turi išsikraustyti iš Graikijos.

LIETUVA GAUS NEPRIKULMINGĄ LIETUVŲ PULKŲ.

Paryžius, lapkr. 20 — Gauta žinios iš Šveicarijos, kad Vokietija neužilgo ketina apskelbti neprikulmimą Lietuvai, tokiu pat budu kaip Janki.

Lietuvai greičiausiai bus duotas už karalių Kaizerio antras sunus. Princas Eitel-Friedrich. Pirmas žingsnis sutvėrimė neprigulmingos Lietuvos, taip kaip ir Lenkijos, bus suorganizavimas lietuvių kariumenės, kuri kovotų prieš rusus po vadovystė maršalo von Hindenburgo.

AUSTRIJOS IMPERATORIUS NUMIRĖ.

Londonas, lapkr. 22 — Gauta pranešimas iš Vienos, kad 9 val. vakare 21 d. lapkričio, Austrijos — Vengrijos imperatorius Pranas - Juozas numirė. Jis buvo sirgęs ilgą laiką.

Pranas - Juozas buvo 86 metų amžiaus ir buvo viešpatavęs 68 metus, ilgiau negu kokis kitas valdonas pa saulėje.

Sakoma, kad gali buti jo numirimas turės didelę svarbą ant karės. Naujas karalius yra Karl Franz Jozef, giminaitis mirusio imperatoriaus. Jis turi 29 metus amžiaus.

(Apie Praną - Juozą bus plačiai aprašyta sekančiame "A. L." numeryje Red.)

TEUTONAI PAEMĖ CRAIOVĄ.

Londonas, lapkr. 21 — Gauta pranešimas iš Berlino, kad teutonai šiandien užėmė Craiova, svarbų rumunų gelžkelio centrą.

Iš Craiovos eina vienatinis gelžkelis į rytus ir teutonai užėmimas pertraukia susisėsimus rumunų kariumenės kuri randasi Orsovoj, Pietų Vengrijoj. Tad šiai kariuomenei grėšia didelis pavous.

Rusai - rumunai, tuo tarpu bombarduoja Tėrnovadą ir ir Constanžą Dobrudžoj.

STUMIA BULGARUS ATGAL.

Paryžius, lapkr. 21 — Sąjungiečių kariumenė, kuri užėmė Monastirą jau nustumė teutonus ir bulgarus apie 17 mylių nuo tos vietos. Bulgarai bando pasidaryti naujas pozicijas kalnuose.

Iš Visur.

ANGLIJA TURĖS MAISTO BILJETUS.

Londonas. Walter Runci man, pirmininkas Anglijos prekybos komisijos pranešė, kad greičiausiai, neužilgo ir Anglijoj bus įsteigta maisto kontroliavimo komisija, kuri sutvarkytų maisto kainas. Priegtam gali buti kad Anglijoj, netik Vokietijoj, neužilgo maistas bus išduotas tik ant bilietu.

NEPALIEKA NĖ VIENO VYRO BELGŲ KAIMUOSE.

Haagas. Apie 2000 belgų yra kas dien išgabenti į Vokietiją. Jau apie 40,000 buvo išstremti. Iš nekurių kaimų išgabenta kožnas vyras pajiegiantis dirbti. Belgai yra pagauti paniko, bet negali priešintis teutonams. Tik gaujos moterų ir vaikų, veriant ir šaukiant puolasi ant gelžkelių rėlių, kad neleisti

trukiams išeiti. Bet vokiečiai kareiviai jas verste atitraukia nuo rėlių.

Sakoma, kad nežiurint vokiečių užtvirtinimų, belgai kurie jau buvo pirmiau išgabenti, buvo priversti kasti apkasas del vokiečių, ant kuri kovotų prieš rusus po vadovystė maršalo von Hindenburgo.

341 ŽUVO EKSPLOZIJOS.

Petrograd. Oficialiai pranešama, kad 341 ypatu žuvo o 667 buvo sužeisti didelė ekspliozijos kuri atsibuvo Bakaritzoj, Rusijoj.

20 LAIVŲ SUNAIKINTI ARCHANGELSKĖ.

Berlinas. Gauta žinios iš švedų šaltinių, kad apie 20 garlaivių užsidedė laike visos eilės ekspliozijų Archangelsko apeliokėje, ir buvo visi sunaikinti.

Sakoma, kad amunicijos vertos 80 milijonų rublių buvo sunaikinta, taipgi 20,000 pundų (bėlių) medvilnio, kuris priklausė Maskvos medvilnio audinyčių draugijai ir už 15 milijonų rublių gumo. Naujai įsteigta: automobilių traukinių linija einanti į Petrogradą ir Maskvą buvo išdalies sunaikinta.

Rusų karės ministeris gen. Čuvaiev neva sakęs, kad šios ekspliozijos buvo vienas iš aršiausių rusų pralaimėjimų. Dažiurėjimas Archangelsko priėplaukos dabar atiduos Anglijos ambasadoriui, ant jo reikalavimo.

VISI VOKIEČIAI TURĖS DIRBTI.

Berlinas. Reichstagas rengeiasi perleisti įstatymą, sulgy kurio visi vokiečiai civiliškiei, turtingi, ir neturtinigi, net ir tie kurie niekad nedirbo visame savo gyvenime, bus priversti stoti darban. Vokietijoj neliks nė vieno žmogaus be užsiėmimo.

NUSKANDINO 33 LAIVUS BE PRASERGEJIMO.

Londonas. Nuo 5 d. gegužio iki 8 d. lapkričio, sako anglų admiraltijos pranešimas, vokiečių submarinai nuskandino 33 laivus be prasergėjimo. 140 ypatų neteko gyvastis šiose nelaimėse.

NESTATYS TEVUS PIRMON LINIJON.

Berlinas. Generolas von Stein, Vokietijos karės ministris pranešė, kad kareiviai kurių šeimynas jau daug nukentėjo nuo karės gaus specijales privilegijas Taipgi kareiviai kurie yra tėvai keleto vaikų, nebus nuolat statomi ant pirmos mušio linijos.

UŽDARĖ ATHENŲ UNIVERSITETĄ.

Londonas. Užtai kad Athenų universiteto studentai nuolat kėlė riaušias pastaruoju laiku, Graikijos valdžia visai uždarė universitetą.

Mušiai labai tankiai atsibuvo tarpe tstudentų kurie prijaučia revoliucionieriams ir sąjungiečiams ir tarpe jų kurie palaiko valdžios pusę.

RUSIJOS VALDŽIA NUSILEIDŽIA DUMAI.

Petrograd. Dabartinėje dumoje pasigirdo didelis kritikavimas valdžios, užtai, kad visai ignoravo dumą ir elgėsi savotiškai, neatsižvelgdama į žmonių norus. Ministerių kabinetas buvo ypač kritikuotas už blogą dalykų vedimą, už negerą išdalimą maisto, kurio Rusija turi užtektinai, bet kuris taip blogai išdalinamas, kad dauguma žmonių alkį kenčia.

Per keletą dienų buvo manyta, kad didelė kova kils tarp dumos ir valdžios bet galutinai valdžia nusileido ir nutarė daugiau neignoruoti dumos.

Karės ir laivyno ministeriai patįs atėjo į dumos sesiją, ir nuoširdžiai pasisveikino su profesorium Miliukovu, vadu konstitucionalistų — demokratų.

Tai yra tikras laimėjimas, del dumos, šis privertimas valdžios skaitytis su žmonių reikalavimais, pripažinti kad žmonės turi tiesas.

Iš Amerikos.

GELŽKELIAI NEPRIPAZYSTA 8 VAL. ĮSTATYMO.

New York. Gelžkelių kompanijos visose Suvienytose Valstijose apskundė Suv. Valstijų federališką valdžią už perleidimą 8 vl. darbo dienos įstatymu, vadinamo Adanson įstatymu. Gelžkelių tvirtina, kad įstatymas yra priešingas šios šalies konstitucijai. Jeigu teismai nutars kad įstatymas yra konstitucionališkas, ir išaiškins ką jis tikrai reikią gelžkelių kompanijos apsiims jį išpildyti.

VADINA AMERIKONUS BALTAIS CHINIEČIAIS.

El Paso, Tex. Meksikietis pabėgėlis, kuris čionai neseniai atvyko, sako, kad bankitas Francisco Villa, užėmęs miestą Parral, laikė prakalbą, kurioj pranešė, kad jis yra pasiryžęs užmušti visus chiniečius ir baltus chiniečius (taip vadindamas amerikonus).

Daugelis chiniečių jau užmušta. Villa ketina atimti Chihuahua miestą nuo caranzistų.

DEUTSCHLAND IŠEKE LIAVO.

New London. Conn. 21 d. lapkričio, vokiečių prekybinis submarinas Deutschland, vežantis už \$2,000,000 tavorų ir krasos siuntinių del Kaizerio, iškeliavo po pietų, nelaukdamas nakties, ir jokio kito laivo nelydimas.

Deutschland bandė jau praeitą pėtnyčią iškelti naktijje, ale nelaimė atsitiko. Kaip nors, Deutschland susidūrė su laivu T. A. Scott Jr., kuris jį lydėjo, ir nuskandino tą laivą; penki jureiviai prigėrė, tik kapitonas laivo buvo išgelbėtas.

Pats Deutschland buvo ant kiek sugadintas.

4 UŽMUŠTI LENKTYNĖSE.

Santa Monica, Cal. Laikė didelių automobilių lenkty-

nių, viens iš automobilių pašoko nuo kelio, pataikė į keletą palmų medžių augančių šale kelio, suvažinėjo keletą tēmytojų ir soferų. Iš viso 4 ypatos žuvo o tris buvo sunkiai sužeista šioj nelaimėje.

MERGINA NULĖKĖ 832 MYL. ORLAIVYJE.

New York. Į 9 valandas, panelė Ruth Law, gabi aviatorė nulėkė 832 mylias, nuo Chicagos iki New Yorko. Pirmas 590 mylias, ji nulėkė be jokio nusileidimo, t. y. išbuvo ore ilgesnį laiką, negu kokis kitas aviatorius Amerikoje. Ji norėjo nulėkti tiesiog į New Yorką, be jokio sustojimo, bet staiga vėjas pradėjo pusti iš rytų, ir keliaudama prieš vėją ji tuoj neteko gasolino.

PAKELĖ MOKESTĮ 300,000 DARIBNINKŲ.

Boston, Mass. Naujos Anglijos audinių dirbtuvės ir United States Steel Corporation 21 d. lapkričio pranešė, kad patįs nuo savęs pakels mokesčius 300,000 darbininkų 10 nuošimčiais.

MIESTAS SUMAŽINO ANGLIŲ KAINAS.

Terre Haute, Ind. Miestas Terre Haute, vadovaujant mayorui Gossom, užsiėmė anglių prekyba ir labai daug sumažino anglių kainas. Mayoras pasamdė kasyklą ir išdirba ją. 200 vežimų veža anglius į miestą. Miestas parduoda anglius tik po \$2.75 už toną, kuomet pirkliai reikalauja \$6.

TUKSTANČIAI KENČIA BADAŲ NEW YORKE.

New York. Augštos kainos maisto ir kuro labai vargina tukstančius biednų šeimynų šiame mieste. Sakoma, kad bent trečdalis gyventojų rytinėse dalyse New Yorko kenčia alkį. Tukstančiai vaikų ateina tik pusiau pavalgydyti į mokyklas ir negali mokintis nes aldiems grauzia jų vidurius. Labdaringos draugijos daro ką tik galėdamos pagelbėti varguoliams, bet neturi gana pinigų visus aprupinti.

Komisija jau pradėjo ištyrinėti priežastį augstų maisto kainų. Didžiama žmonių tvirtina, kad augštom pragyvenimo kainom yra tik viena priežastis: per daug didelis išgabėnimas maisto į užsienį. Jeigu išgabėnimas maisto butų sutalpytas, kainos į kelias dienas nupultų ant trečdaliao.

MIESTAS TURĖS LEDO FUNDAMENTĄ.

Miestas Scranton, Pa. stovi ant visos eilės urvų, kuriuos iškasė angliakasiai. bejieškodami anglių. Sakoma, kad jeigu šie urvai nebus kuomi nors užpildyti, Scrantonas by kada įgrius į juos. Tai butų baisi nelaimė, kuri beabejo lėsuotų daugybę gyvasčių ne tik daug turto. Tad jau tulas laikas, kaip bandoma atrasti budą užpildymo šių urvų. Dabar tulas mokslinčius gyvenantis Scrantone pataria pripildyti urvus ledu. Leda, (kaip paveizdan ledų upėse) labai povaliai juda ir bejudant jis taip susi-

pakuotų, kad butų taip druskas fundamentas miestui kaip akmuo. Iš pradžių, daugybė idėto ledo sutirptų, bet tirpimas tuoj sustotų kuomet aplinkinė žemė labai atšaltų. Be to, ledas butų pakuojamasis ir vus žiemos laike.

Pirm šios karės, sala Iceland, buvo viena iš biedniausių pasaulės šalių. Bet per praicitus du metu, islandiečiai tiek uždirbo parduodami Anglijai kailių, žuvų ir žvėrienos, kad dabar jie yra, sulyg jų nuomonės bent stebėtinai turtingi ir nežino ką veikti su pinigais.

Su suriu vandeniu galima daug lengviau ugnį užgesinti negu su šviežiu vandeniu.

Didžiausias oranžių sodas, kuris užima 2000 margų randasi ant salos Cuba.

Tris metai atgal, pasaulė turėjo 1 bilijoną 630 milijonų gyventojų.

Daugiau žmogžudyčių atsitinka Amerikoje negu kioje kitoje šalyje. Čionai kas met užmušama apie 80 iš kiekvieno milijono žmonių. Kitos šalys nē nepradedu su tuo susilyginti nes jose užmušama kasmet tik nuo 7 iki 20 iš kiekvieno milijono.

Jeigu medžiai bus kirsti su atsargumu, Valtstijos dar turi užtektinai medžių del 44 metų, sako tulas valdžios ekspertas.

Šį mėnesį Baltimore, Md. atsibus daug unijų seimų apart Am. Darbo Federacijos Seimo. Kaip tik prieš arba paskui pastarasį atsibus konvencijos Metalinių išdirbysčių unijos, Budavojimo pramonės unijos, kasyklų, gelžkelių darbininkų ir Moterų Amatininkų Unijos Lygos.

Westphalijoj, Vokietijoj, padirbama 400 rušių dešrų. Laike parodos Berne, Šveicarijoj. 1909 m. vokiečiai pasiuntė 1,785 atskiras rušias dešrų.

Bolivijoj, Pietų Amerikoje, gyvena indijonų gentis, kurie visiškai šalinasi nuo baltevidžių. Šie indijonai gyvena taip pat kaip musų protėviai gyvena akmens amžiuje t. y. jie padaro sau įrankius tik iš akmens, kaulo ir medžio, visai nevertodami metalo.

Labai gražus ir žalias dažas yra padaromas iš sulčių ir lapų dilgėlių. Šis dažas yra vartojamas daugiausiai vilnonių audeklių nudažyme.

Norvegijoj susitvėrė korporacija del padirbimo anglių iš išmatų popieros dirbtvių. Suvienytose Valstijose ketinama įsteigti tokią pat korporaciją.

Suvienytose Valstijos la prie bet importuoja (pargtą šalį, ale šį kitu šaly) 500,000

Apžvalga.

Praeitose savaitės žinia kurią paskelbė Kaune einantis vokiečių laikraštis buk Lietuva vai žadama suteikti nepriklomybę tapo patvirtinta pranešimu iš Paryžiaus buk Vokietija ištikrųjų žada suteikti Lietuvai laisvę. Pirmas žingsnis prie sutvėrimo nepriklomybės bus — sutvėrti lietuvių armiją skaičiuje 150, 000 kareivių, kuri turėsianti pagelbėti vokiečiams laimėti šią karę. Lietuvos karaliu mi skiriama antras Kaizerio sunus Eitel Friedrich.

Ant kiek tos žinios yra teisingos šiandien sunku pasakyti, yra tai tik neoficiališki pranešimai. Spėjami. Vienok tos žinios rodo, kad Lietuvos klausimas stovi Europoje kaip svarbus šio laiko klausimas ir matoma, kad vokiečiai su juom skaitosi ir labai galimas daiktas, kad Vokietija, vadovaujantis savo interesais gali paskelbti Lietuvos nepriklomybę.

Bet džiaugtis per daug iš tokios paskelbtos laisvės mums negalima. Neapsivilkime — paskelbus Lietuvos nepriklomybę ta nepriklomybė rasie vis ant popierio, Vokietijos armija ir valdininkai Lietuvos neapleis, bet šeiminkaus joje kaip ir dabar jei dar ne tironiškaus. Ne Lietuvos nepriklomybė, ne Lietuvos labas vokiečiams rupi — jiems rupi vien laimėjimas karės. Vokiečiams stokuoja kareivių, prieg tam jie nenori visus savo vyrus išžudyti todėl jie skelbia Lietuvai kaip ir Lenkijai nepriklomybę kad turėti tiesą imti paskutinius Lietuvos vyrus, išlikusius nuo rusų armijos, savo kariuomenės pagelbai, kad lietuviai lietu savo kraują, aukautų savo gyvasti už vokiečių pergalę.

Mes reikalaujame nepriklomybės, mes turime būti pasirengę ir kovoti už Lietuvos laisvę bet ne už vokiečių pergalę. Paskelbimas Lietuvos laisvės, kuomet kitos kariaujančios valstijos jos nepripažįs, nėra teisištas. Pasibaigus kare taikos derybose tas paskelbimas gali būti atšauktas. Pasitiktai vokiečių pažadėjimais, tverti armiją ir kovoti prieš sąjungiečius mums nėra jokio išrovavimo, bet jeigu vokiečiai apskė vers Lietuvos gyventojus stoti kariuomenėn — prieš toki Vokietijos pasielgimą, kuris yra priešingas tarptautiškiems įstatymams, mes privalome protestuoti.

Pasirodė pirmas numeris naujo laikraščio "Moterys Dirva". Apie savo pakraipą ir siekinius įžangos straipsnyje rašoma:

"Moterys Dirvai" visų pirma rūpės moterų gerovė, rūpės tinkamai ir visapusiškai gyventi, aiškinti, ir ginti jų reikalus.

"Musų užduotim ir bus prisidėti prie abelo veikimo, pakelti moterų dvasių ir apšvieta. nuolat atkreipiant atidą savo skaitytojų į prakilmotų atbudimo idėją.

"o, kad g... Moterys..."

tautiškais pamatais, ad... netik rupės vestinoteris prie geresnio supratio savo reikalų, bet taip-rt rūpės skiepyti musų nterų ir musų priaugančio kartos širdyse geresnį pažimą ir meilę savo tikybos, sro tautos, ir savo artimo."

Tai jau antras lietuvių moterų laikraštis Amerkoje — tas parodo jogei mus moteris pradeda atbusti.

PRANESIMA.

LIETUVOS ATSTATMO KLAUSIME.

Lietuvių Diena, kurios sutvarkymas paėmė kone visus musų spēkas — jau praėjo. Pamaži musų visuomenė pradėd grįžti prie senų, kiek užleistų savo reikalų — gyvenimas vėl ieina į senąsias vėzes. Prieš tus vėl atsistoja visa klausimų ilė, atsirado ištisa darbų kruvair reikiavė užleistų reikalų stertis.

Tarpe tų kiek užleistų reikalų kažin ar ne pirma vietą prklauso Lietuvos atstatymui. Lietuvos atstatymo klausimas netik kad gerokai jau pas mus aptašas, netik kad teoretiškai jau kone išrištas, bet ir praktikos žingsniu jau žymiai pirmyn pastūnėtas. Lietuvos Atstatymo seime Brooklyne, — kaip žinome, — tpo įsteigta Lietuvos Atsatymo Bendrovė, kurios uždavinys — suspiesti Amerikos lietuvių kapitalus, kad po kare su jų pagelba prisidėti prie sugriautų kažučių atbudavojimo, išdgingint miestų atstatymo, nuterietų uklių ištaisyimo, — aptuštėjusių lietuviškos žemės plotų išpirkimo bei lietuvių rankose palaikymo.

Paminėti darbai milijonų reikalauja — ir milijonai atsiraso. — tai-gi ir musų kraštas, — po kare atsistatys, — ir tai ant geresnių pamatų, ne-gu kaip prieš karę stovėjo. — Visas klausimas, kieno bus tie Lietuvos reikalingi milijonai. Turir juos vokiečiai, turi juos žydai, suras juos, — delei savo politiškių tikslų atsiėkimo, — rusai ir lenkai. Stumsis visi su savo kapitalais į Lietuvą, — nes bus tame milžiniškas biznis, bus progai ir gerai pasipelnyti ir prie ogos atlikti musų krašto užgriebima.

Mes, lietuviai, Lietuvos atstatymo klausime turime prieš save du uždaviniu. Vienas — politiškas, patrijotiškas, — kad apginti savo kraštą nuo svetimačių ekonominio užgriebimo, — palaikyti Lietuvą lietuviams. Kitas — grynai ekonominis, — neišleisti iš savo rankų gero biznio, kuriuo, — mums apsilėidus svetimi tikrai pasinaudos ir iščiulps musų krašto syvus savo gerovei, gi musų ne-naudai. Abu uždaviniu rišasi viens su kitu, ar geriau, — abiejuose yra vienas ir tas pats, pamatas, — reikalas ginti musų tautą nuo svetimų pasikesinimų.

Kaip galime apsiginti? Lietuva per daug ištėriota, kad galėtų sudaryti tinkamą ekonominę spēką, — reikalingus kapitalus. Pagaliaus, musų gimtinis kraštas niekuomet stambesnių turtų neturėjo, — tuo labiau jų dabarties negali turėti. Bet lietuviai amerikiečiai, nors neturtuoliai — nes savo daugumoje darbininkai, bet vis delto užtektinai pasiturintieji, kad, sudėjus savo atliekamas šimtines į kruvą, sudaryti didelius kapitalus — milijonus. Su tais kapitalais lengvai galima bus atstatyti, ištaisyti sugriautą bei ištėriotą Lietuvą, — palaikyti Lietuvą — lietuviams.

Lietuvos atstatymas apart pat tautiško žygio, yra dar ir biznis, ir tai geras, — pelningas biznis, — lygiai taip, kaip sudėgintų namų atstatymas budavotojui yra biznis. Kodel mums nepaimti to biznio į savo rankas? Nejaug lietuviai būrēt am..."

ti kaip žemiausios rūšies vargšai-samdininkai, svetimų pastumdeliai, mintą vien iš savo rankų darbo, — vietoj naudotis tomis uždarbiavimo progomis, kurioms kitataučiai naudojami? Šiandien netik Amerikoje, bet kone visam pasaulyj darbininkai deda savo sutauptumus į įvairius biznius, — geležinkelius, dideles dirbtuves, bankas, namus, žemę ir iš uždirbtujo pelno traukia sau naudą. Kodel lietuviams ne-sekti tame kitataučių pavyzdžio?

Lietuviai amerikiečiai šiuo laiku turi gerą progą prisidėti savo pinigais — kapitalais — prie atstatymo biznio. Lietuvos Atstatymo Bendrovė, įsteigta 28-29 d. rugsėjo Brooklyne, su \$1,000,000 kapitalo. Žingsniai prie valdiško čarterio išgavimo jau padaryti, šeros jau parsi-duoda ant lengvų, mėnesinių išmokėsių. Karei pasibaigus ir kapitalui susirinkus, Bendrovė pradės Lietuvos atstatymą. Ar ne aiškus amerikiečiams nurodymas, kaip išnaudoti gerą progą? Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra biznis — ir geras biznis. Amerikiečiai turi turėti tai omenyje ir dėtis prie Bendrovės su savo indėliais, — ir patys turės pelną, ir apgins Lietuvą nuo priešų.

Galima iš kalno atspėti visus tuos užpudinėjimus, pravar-džiavimus nuo "buržujų", "bizniškų patrijotų" ir panašių žodelių, bei sakinėlių, kurie, beabejo, pasipils iš tūlų šaltinių — nuolat bandančių klaidinti musų sveiką, dar neištautėjusią neišsigimusią lietuvišką visuomenę. Ant jų galima iš kalno atsakyti, — trumpai ir rimtai. Lietuvos Atstatymo Bendrovė organizuojasi ant rimtų — biznio pamatų, kadangi ir tai vienintelis budas, užtikrinti teisingą nuoseklia organizaciją ir duodantis pilną apsaugojimą indėties pinigams. Lietuvos Atstatymo Bendrovė nėra, nebus ir negalės būti kokiomis tai "kapitalistiškos klijomis" — delei tos paprastos priešasties, jog nėra pas mus kapitalistų. Bendrovės kapitai susidės iš nedidelių indelių, po kelis dešetkus, kelis šimtus, daugiausia — kelis tukstantus dolerių, sudėtų musų sunkiai dirbančių žmonių darbininkų. Bus tai visų Amerikos lietuvių kapitalai, su kuriais lietuvių tauta ginasi nuo savo priešų besitartinančio ekonominė kovoje, ką prisidės šiai pasaulinei kare pasibaigus.

Romanas Karuza.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS. PROGRAM A.

(Priimta II-me Susivaziavime, Spalių 19—22, 1916 m., Brooklyn, N. Y.)

I. Žanga. Tautinio savistovumo bei demokratizmo idėjos lietuviuose gyvuoja iš senų senovės. Dar Lietuvos nepriklausomybės laikais ir vėliaus jau susijungus su Lenkija, lietuviai buvo tų idėjų platiniojai. Vėliaus, ypač "Ausras" ir "Varpo" laikais bei Amerikoje nuo "Lietuviškojo Balso" gadynės iki šių dienų ji dar ryškiau ištryško, o Vilniaus seime 1905 m. apsiereišė konkretėje formoje kokią aplinkybę daleido. Tat gi dabar, toms idėjoms toliau plėtotis įsteigiama Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.

A. L. T. Sandaros principai. I. A. L. T. Sandara — tai organizacija kuri rūpinasi lietuvių politikos ir kultūros reikalais Amerikoje ir Lietuvoje.

II. Pirmiausia, augščiausiu ir vadovaujančiu A. L. T. S. idealu yra tautiško savistovumo palaikymas ir ėjimas prie pilnaušiu demokratybės principų.

III. Troškiami musų tautai kuoplačiausios liuosybės, mes eisime visais tinkamais keliais prie etnografinės Lietuvos (su seimo vieta, arba sostaine Vilniuje) savistovybės, kad musų tauta galėtų liuosai plėtoties ir pilnaušiu žygiuoti.

IV. Politikos dirvoje dirbdami, pirmiausiai rūpinsimės savos narius ir abelnai visus lietuvius vesti į išmintingą supratimą lietuvių tautiškos ir tarptautiškos politikos, kame remsimės demokratijos obalsiais.

V. Turėdami omenyje faktą, kad musų tautos žmonės išpažįsta įvairius tikėjimus, mes tautininkai — demokratai, pagerbdami kiekvieną tikėjimą, išreiškiamė visiems tikėjimams ir sąžinės išitikinimams tolerantiškumą. Suprasdami tikėjimą, kaip po privatinę ir individualę kiekvieno žmogaus nuosavybę, kuriuos, be skriaudos, negalima atimesti kitų pažūrų žmonėms, mes geidžiame laikyti tikėjimą nuošaliai politiškojo veikimo, — kaip tai yra daroma Amerikos Suvietytose Valstijose ir kai-kuriose kitose viešpatystėse.

VI. Ekonominiai — socialiuose klausimuose mes vadovausimės demokratiškas principais, ir užreikiame, jogei kiekvienas žmogus privalo turėti pilnutelę liuosybę naudotes gyvenimo progomis, kurios nespriešina šalies įstatymams. Su tuom patim mes atmetame senovinį principą, kuris leidžia tautoje egzistuoti kokiems nors labiau privilegurotiems luomams. Ir todėl, pakeliami musų žmonių ekonominiu gerbuviu, mes remsimė tokias socialio gyvenimo reformas, kurios teiktų kiekvienai vienutei ir podraug visai tautai arba kraštui daugiausiai gerovės.

Tarpe tokių remtinių reformų, reikiamai pažymime sekančias: (a) Priverstinio mokinio — kaip general'no, taip ir special'no rūšies (pastarajame besivadovaujant mokinio palinkimais) įvedimas; (b) Darbo dienos ilgumų ir minimum užmokesnio nustatymas; (c) Vaikų ir moterų sveikatos apsaugojimas; (d) Visuomenės lėšomis apdraudimas nuo ligų, senatvės, sulaidimu, bedarbės; (e) Racionalis žemės klausimo išrišimas; (f) Aptautinimas (nacionalizacija) ir apmiesitinimas (municipalizacija) visuomenės naudojamų įstaigų ar ukio šakų, k. a. miškų, ežerų, gelžkėlių ir kitų šviesos ir jėgos šaltinių bei susi-nešimo įrankių; (g) Progresyve mokėsniu sistema nuo turto, pajamų, pelno, ir palaičių; (h) Laipsniškas panaikini-mas netiesių mokėsnių nuo visuomenės vartojamų dalykų; (i) Tarpe darbavųjų ir darbininkų kilę nesupratimai turj būti rišami arbitracijos keliu; šito veikliai negalinti atsiėkti, mes pri-pažįstame liuosybę streikų;

kur galėtų spinduliuoti tyros lietuvių dvasę į visas lietuvių tautos daleles, išblaskytas po visą pasaulį.

IV. Politikos dirvoje dirbdami, pirmiausiai rūpinsimės savos narius ir abelnai visus lietuvius vesti į išmintingą supratimą lietuvių tautiškos ir tarptautiškos politikos, kame remsimės demokratijos obalsiais.

V. Turėdami omenyje faktą, kad musų tautos žmonės išpažįsta įvairius tikėjimus, mes tautininkai — demokratai, pagerbdami kiekvieną tikėjimą, išreiškiamė visiems tikėjimams ir sąžinės išitikinimams tolerantiškumą. Suprasdami tikėjimą, kaip po privatinę ir individualę kiekvieno žmogaus nuosavybę, kuriuos, be skriaudos, negalima atimesti kitų pažūrų žmonėms, mes geidžiame laikyti tikėjimą nuošaliai politiškojo veikimo, — kaip tai yra daroma Amerikos Suvietytose Valstijose ir kai-kuriose kitose viešpatystėse.

VI. Ekonominiai — socialiuose klausimuose mes vadovausimės demokratiškas principais, ir užreikiame, jogei kiekvienas žmogus privalo turėti pilnutelę liuosybę naudotes gyvenimo progomis, kurios nespriešina šalies įstatymams. Su tuom patim mes atmetame senovinį principą, kuris leidžia tautoje egzistuoti kokiems nors labiau privilegurotiems luomams. Ir todėl, pakeliami musų žmonių ekonominiu gerbuviu, mes remsimė tokias socialio gyvenimo reformas, kurios teiktų kiekvienai vienutei ir podraug visai tautai arba kraštui daugiausiai gerovės.

Tarpe tokių remtinių reformų, reikiamai pažymime sekančias: (a) Priverstinio mokinio — kaip general'no, taip ir special'no rūšies (pastarajame besivadovaujant mokinio palinkimais) įvedimas; (b) Darbo dienos ilgumų ir minimum užmokesnio nustatymas; (c) Vaikų ir moterų sveikatos apsaugojimas; (d) Visuomenės lėšomis apdraudimas nuo ligų, senatvės, sulaidimu, bedarbės; (e) Racionalis žemės klausimo išrišimas; (f) Aptautinimas (nacionalizacija) ir apmiesitinimas (municipalizacija) visuomenės naudojamų įstaigų ar ukio šakų, k. a. miškų, ežerų, gelžkėlių ir kitų šviesos ir jėgos šaltinių bei susi-nešimo įrankių; (g) Progresyve mokėsniu sistema nuo turto, pajamų, pelno, ir palaičių; (h) Laipsniškas panaikini-mas netiesių mokėsnių nuo visuomenės vartojamų dalykų; (i) Tarpe darbavųjų ir darbininkų kilę nesupratimai turj būti rišami arbitracijos keliu; šito veikliai negalinti atsiėkti, mes pri-pažįstame liuosybę streikų;

VII. Pamatiniuose šalies įstatymuose mes matome sekančius butiniausius pravilumus: (a) Pilnai lygybė prieš įstatymus visų gyventojų, neišskiriant nei rasės, nei tautos, nei tikybos, nei kilmės, nei lyties. (b) Demokratiškas valstyriškas, tai ir visuomenės draugovių sutvarkymas su lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu visu pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

VIII. Svetimos kilmės žmonių teisės privalo būti lygios su visos valstybės gyventojų teisėmis ir jų skirtinieji kultūros bei dvasios reikalavimai sulgyti su škaičiaus.

X. Tauty ir valstybių nesupratimai privalo būti rišami ne karės keliu, bet arbitracijos teismu.

Tai yra pamatiniai A. L. T. Sandaros principai: Negalima laisva, žinoma visko uždengti. Vienas pamatinis dalykas tečiaus, cionai aiškus, — tai tas, kas mums svarbiausiai rupi: — tautiškos liuosybės palaikymas, žmonių gerbuviu pakėlimas ir demokratybės auklėjimas. Tame musų organizacijai lemta daugumą prisitūnčia kuopos sekretorius. Narių stovj veda kiekviena kuopa tikrai pas save, bet

Veikimo pamatai.

I. Platins tarpe Amerikos lietuvių tautiškaipolitiškai susipratimą raštu ir žodžiu, taipgi stengsis palaikyti kuortarimiausius ryšius su tėvyne.

II Kels kulturinį ir medžiaginį lietuvių padėjimą visais galimais budais.

III. Steigs įvairios rūšies mokyklas, knygynus; leis raštus paskaitas ir prakalbas; uždės kursus ir tt.

IV. Rems kaip individualę, taip ir kooperatyvę iniciatyvę ekonominiame lietuvių gyvenime su tikslu medžiaginio musų tautos gerbuvio pakėlimo.

V. Rūpinis priaugančio jaunimo švietimu ir sveikata; stengsis padėti ir suselpti neturtinga, bet talentingą mokslus einančią jaunoumenę.

VI. Rems visus darbus ir sumanymus, kurie tik gali buti nauddingi lietuvių tautai ir A. L. T. Sandarai.

A. L. T. S. organizacijos pamatai.

1. ALTS. nariu gali buti kiekvienas lietuvis bei lietuvi, delei kriminališkių prasizengimų nenustojusieji savo teisių.

2. Kandidatus priima kuopų valdybos, patvirtina visuotini suirinkimai. Už prasikaltimus nariai taipgi esti suspenduoti kuopų arba Centro Valdybos % daliais balsų nutarimu, o galu tinai pralinti gali tik visuotini susirinkimai % daliais balsų.

3. Penki ar daugiau ALTS. nariai gali sudaryti kuopa.

4. Kuopa rūpinasi musų viešąja politika ir vietos lietuvių reikalais, todėl ir privalo žengti prie paėmimo vietos lietuvių gyvenimo į savo rankas.

5. Savo reikalų aprupinimui, geistina, idant kuopos laikytų mažiausiai kas mėnesį kartą susirinkimus, kuriuose apart kitų dalykų, turėtų buti apkalbama įvairus lietuvių platesnės politikos kaip teoretiškai, taip ir praktiškai klausimai.

6. Reikaluose liaudies švietimo, geistina buti, idant kiekviena kuopa duotų vietos lietuvių publikai kiek galint daugiau paskaitų iš mokslo, higienos, pramonės šakų ir šiaip dalykų patirtinų praktiškojo gyvenimo klausimams. Paskaitos buna sistematiškai prirengiamos ir kuopoms teikiamos iš ALTS. Centro. Apart to, geistina buti idant kuopos rengtų kuodažniau koncertų, teatrų ar vakarų, pramogų, bei vasaros laikų išvaziavimų.

7. Ant vietos tarpe lietuvių geistina buti, idant kuopos steigtų suaugusiems vakarines mokyklas anglų kalbos, aritmetikos ir kitų dalykų pamokinimui, gi yai tai rišami arbitracijos keliu; šito veikliai negalinti atsiėkti, mes pri-pažįstame liuosybę streikų;

8. Atskirų valstijų kuopos gali rištis į apskričius ir savstovijai aprupinti ypatinguosius savo apskričio reikalus, prisitaikant prie vietos sąlygų. Tam tikslui apskričiai daro savo atstovų suvaziavimus.

9. Kuomet apskričių suvaziavimai butų šaukiami su aiškiu tikslu kenkti ALTS. Sandarai ir agituoti prieš ją, tai Centro Valdyba per organą apgarsina, kad tokie apskričiai ar kuopa yra paveldami Teismo Komisijai ir organe nebus duota vietos jų nutarimams iki Teismo Komisija apgarsins galutinį nuosprendį.

10. Pašelpinės draugijos priestancijos ALTS. Sandaros principus, gali skaityties kaip nepaprastos ALTS. kuopos.

11. Nepaprastos kuopos ryšiai su ALTS. Sandaros Centru specialieis sąlygomis ir jų nariai neturi piln ALTS. narių teisių.

12. Kuopų mokesčiai. — Kiekvienas narys moka į A. L. T. S. centraiž idą po 5 centus į mėnesį, ir 5 centus į kuopos idą. Mokesčius į centraiž idą kas mėnesiu prisitūnčia kuopos sekretorius. Narių stovj veda kiekviena kuopa tikrai pas save, bet

prieš kiekvieną seimą kuopos finansų sekretorius mažiausiai už kokių dviejų mėnesių prisitūnčia Centro Finansų Sekretoriui užsi mokėjusių narių skaičių, kas reikalinga yra delegacijos kontrolia viui.

Nepaprastos kuopos, įstojančios ALTS. Sandaron draugijų pavidale, moka į Centro Idą \$5. nuo pirmojo narių šimto ant metų.

13. Supažindinimui su Sandaros principais ALTS. Centras suteikia nepaprastoms kuopoms specialiai prirengtas paskaitas, kaip lygiai ir paskaitas apie gyvasties apdraudą, pašalpiųjų organizacijų reikalus ir tt.

14. Augščiausia ALTS. valdžia, yra kuopų atstovų susivaziavimas, kuris turi buti laiko mas bent sykį į metus.

15. Susivaziavimam kiekviena kuopa siunčia po vieną delegatą nuo kuopos ir po vieną delegatą nuo kiekvienų 50 narių (trupinis nuo 25 narių skaitosi už 50 narių).

Nepaprastos kuopos, nežiurint draugijos didumo, turi teisę siųsti tik vieną delegatą, kuris susivaziavime tur pataramąjį valsa.

16. Susivaziavimas skaitosi pilnateisiu jeigu dalyvauja bent ¼ atstovų nuo gerame stovyje esančių kuopų.

17. Susivaziavimas apsvarstosąmata ir nustato planą busimam veikimui. Nutarimams gi gyveniman inkunyti slaptu balsavimu renkama Centro Valdyba iš 7 žmonių: Pirmininko, Jo Pagelbininko, Susinešimų Sekretoriaus, Finansų Sekretoriaus, Izdirininko ir Dviejų Komiteto Narių.

18. ALTS. Sandaros Centras privalo duoti kuopoms: sistematiškai prirengtų paskaitų ir teiktį medžiagą diskusijoms per kuopų susirinkimus, Taipgi nepaprastoms kuopoms Centras privalo teikti speciales paskaitas iš pašalpiųjų draugysčių gyvenimo, gyvasties apdraudos srities ir tt.

19. Šalip Centro Valdybos renkamos yra nuolatines iš 3 ypatų komisijos: — 1). Kontrolės Komisija, 2). Teismo Komisija, 3). Apšvietos Komisija.

Beto, susivaziavimuose gali buti renkama komisijos specialiams reikalams aprupinti.

20. Paprastiesiems metiniams susivaziavimams vieta paskirs visuotinas susivaziavimas, o laika parenka Centro Valdyba. Ypatingiesiems reikalams iškilus, Centro Valdyba turi teisę susaukti nepaprastus susivaziavimus.

Pastaba. — Jeigu Centro Valdyba nepaprasto susivaziavimo šaukti nenorėtų, tai Kontrolės Komisija turi teisę tą padaryti arba trečdalis visų pilnateisių narių.

CENTRO VALDYBOS ADRESAI: — Pirmininkas — Adv. Fr. Kiborktas, 2400 W. 63-rd Str., Chicago, Ill.

Jo Pagelbininkas — Rom. Adžgauskas, 7 Summer Str., Bridgeport, Conn.

Susineš. Sekretorius — St. Muckus, 194 Athens Str., So. Boston, Mass.

Finans. Sekretorius — J. O. Širvydas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Komiteto nariai: Inž. M. J. Vinikaitis, Dr. A. Bacevičius, 161 Franklin Str., Elizabeth, N. J.

Kontrolės Komisija: — Dr. E. G. Klimas, Philadelphia, Pa. P. Norkus, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. J. V. Lutkauskas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. Apšvietos Komisija: — R. Karuza, 2810 Richmond Str., Philadelphia, Pa. J. Sekevičius, 101 Oak Str., Lawrence, Mass. A. Rimka, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Teismo Komisija: — Adv. F. P. Brad... (49)

So. Halsted Str., Chicago, Ill. Adv. B. K. Baltus, 3252 So. Halsted Str., Chicago, Ill. Dr. A. J. Zimantas, 3252 So. Halsted Str., Chicago, Ill.

MARGUMYNAI.

APVAGIA KAPINES.

Dauguma kapinių aplink New Yorko miestą, pastaruju laiku, buvo apiplešta. Vagys nulupa žalvario padailinimus, vardo lenteles, kryžius, tvoreles aplink kapines ir tt. ir parduoda metalą šlamstpirkliai, kurie parduoda jį dirbūvėm kur dirbama kulkos, patronai ir kita karės medega. Didelis reikalavimas metalo karės padaram ir augštos kainos mokamos už by kokius metalogalus, paskatina kapinių vagius prie biaueraus darbo, prie apiplešimo numirelių.

PRIEŽASTIS AUGŠTOS PRAGYVENIMO KAINOS.

Komisija moterų iš Peoria, Ill., kurios neseniai darė tyrinėjimus del išradimo priešasties augštų maisto kainų, praneša, jogei daugybė vagonų pilnai gerų bulvių buvo išversta į Illinois upę, idant galima butų pakelti augštas kainas bulvių iš priešasties "neuzderėjimo". Dabar bulvės kaštuoja \$2. ir daugiau už bušelj.

Moteris taipgi atrado, jogei nors "wholesale" parduėjai sakė, kad nesirado bulvių Peorijoje, ant miesto gelžkelio stovėjo 30 pilnų vagonų bulvių; šie vagonai išstovėjo mėnesį laiko, neiškrauti. Prieg tam didelė daugybė bulvių, obuolių, raugintų kopustų ir kitų provijantų kurių kainos pakilo dvigubai, buvo atrasta įvairiuose sandeliuose mieste.

KODEL FRANCIA NORI ALZACIJOS.

Apart prisirišimo prie tos šalies, Francija turi kitas geras priežastis del norėjimo atgauti Alzaciją -Lotaringiją. Ta šalis turi didelę pinigiską vertę.

Alzacijoje randasi labai didelės potašiaus kasyklos, iš kurių kas met iškasama už 20 milijonų dolerių potašiaus. Per tuos suvirš 40 metų ką šios kasyklos priklausė vokiečiams, jie padarė daugybę milijonų iš jų, parduodami visai pasaulei potašiaus ir įvaisinimui laukų medegos, kurią daroma iš akmens druskos, kuri randa-si potašiaus kasyklose.

Kitas dalykas apie Alzaciją - Lotaringiją, kurį duždiuma žmonių nežino, tai kad toji šalis išduoda pusę pasaulės geležies produkcijos, ir turi neišpasakytai didelius dar nepradėtą nē kasti.

Tik vien del angliu Francija norėtų Alzacijos - Lotaringijos, nes jai truksta angliu, kurių ji turi kas met importuoti net 10 milijonų tonų iš kitų šalių.

Jeif Francijai butų sugrazinta ši pralošta šalis, Francijos kasmetinės įeigos padidėtų ant 50 milijonų dolerių. Taip kad netik prijaunimas "pavergtiem" alzasiečiam skatina Franciją prie bandymo atgauti tą šalį, ale "biznis".

Am... Worcester.

PO MEDZIU.

Gerbiami broliai ir seseris!
 Šiandien mes perbėgsime kasdieninį mūsų gyvenimą, pažvelgdami patį į savo gyvenimo taką. Niekad mes ne uždėbome geriau kaip šiais laikais, niekad nebuvo tiek darbų, kaip kad yra šiais laikais, nors šimet metas rinkimo prezidento, kuriuose tai metuose vis buvo bedarbės šioje šalyje. Mat turėdami per visą metą silpnindavo darbus, kad neapsigautų karais per daug išdarbių pridare, bet šimet to negalėjo padaryti nes pinigai pilasi o kur mes rasime tokių turėjų, kuris jų negriebtų.

Situose puikiuose aukštinuose laikuose mes dabar gyvendami galime daug pasimokyti, jeigu norime savo protą vartot. Mat mes jau tu rėjome puikias pamokas kada laikai buvo blogi, kada žmogus iš ryto įieško-
 ti darbo, apėjo kelis fabri-
 kus nevalges, prišalo gerai ir
 darbo negavęs keikė savo liki-
 mą. Miestuose geradariai
 rinko išmatas nuo turėjų, vi-
 rė župes, budavojo tvartus
 kur bedarbius ant nakties su-
 leisti. Puikios tai buvo lek-
 cijos anų vargingų metų ir
 jų mums neverta užmiršti.
 Su anais metais sulyginus
 šiuos metus, mes gyvename
 kaip rojuje, darbo ikvalitai,
 pinigų ikvalitai. Bet, tur-
 čiai, mieli broliai, nemiega
 taip kaip mes; jie taiso kil-
 pas nuo mūsų tą uždarbį a-
 timti. Mūsų duonelė kas-
 dien kyla augščiau, mūsų
 drapana, mūsų pastogė kas-
 dien daugiau mums kainuo-
 ja. Neilgai mes džiaugsi-
 mės mūsų gerove, jie atims
 tai atgal į savo rankas.
 Jauni mūsų žmonės skambi-
 buti kišeniuje pinigėlius, bet
 nyfe pinigėliai nerimsta, vis
 tankiau ir tankiau jie lipa
 lauk.

Bed mes nepaisome, mums
 dabar nėra kada ant to paisy-
 ti, mes gyvename sudnoje
 dienoje, mūsų namai dega,
 mūsų tėvai, motinos, broliai,
 seseris, pačios ir kudikiai
 miršta nuo bado, nuo šalčio,
 nuo vargingo gyvenimo, žo-
 džiū sakant, mūsų gyven-
 mas sudrumstas, kaip upė-
 matome per baisenybes, ne-
 turime kada vieną mislį pa-
 baigti kaip prieš mus per-
 sistato kelios mislįs, viena
 už kitą baisesnės. Mes žiu-
 rime, klausome, matome ne-
 laime, mėginame gelbėti ir
 patįs žustame. Kada tuom
 pačiu laiku sudrumstame

vandenyje taiso ant mūsų
 galvos tinklą, susivaro mus
 į savo varžas ir žustame mes
 melaimingi. Žustame ir
 žūsime kaip žuvelės tinkluose
 ir delto mes žūsime, kad
 mes nesimokiname.
 Mēs žūsime delto, kad mu-
 mis nėra kada mokintis. Bai-
 senybės, kurios drumsčia mu-
 sų gyvenimą, suima visą mu-
 sų laiką, mes neturime kada
 skaityti ramių skaitymų,
 mes neturime kada perbėgti
 mūsų istoriją, apžiūrėti tą
 didelį ilgą kelią, kuriuomi
 mūsų žmonija, atkeliauja,
 mes tik bėgame pirmyn neap-
 žvalgytu ir neapmąstytu ke-
 liu gyvenimo, puolame į tas
 pačias bedugnes, į kurias su-
 krito mūsų senučiai protė-
 viai. Kodėl milijonai žūs-
 ta dabartinėje karėje Euro-
 poje? Kas gali tai sau
 aiškiai išrišti neskaitęs pe-
 rejų laikų istorijos. Kodėl
 žmonės miršta badu laike
 bedarbės? Kodėl tos bes-
 darbės atsitinka? Kas iš
 mūsų gali atsakyti tą klausy-
 mą, išrišti jį sau kaip rei-
 kia? Niekas negali nes-
 kaitęs žmonijos praeities is-
 torijos.

Ka žmogus žino neskaitęs
 praeities istorijos? Žodžiu
 sakau, kad jis nieko neži-
 no, nes tik žmonijos istorijo-
 je mes galime rasti gvy pa-
 mokinimą savo gyvenime,
 nes skaitydami galime ma-
 tyti kokias nelaimes žmoni-
 ja pergyveno, kas tas - ne-
 laimes ant jų užtraukė ir
 kaip jie pergyveno jas. Ar
 mes turime kada istorijas
 skaityti, mūsų gyvenimas
 taip aprubežiuotas su darbu,
 taip jis yra suvaržytas var-
 gais, kad mums tai nėra kada
 nę pradėti jų skaityti ir
 apmastyti. Ilgos darbo die-
 nų, šimtai visokių pakraipų
 draugijų. O komisijų, ir
 komisorių darbų tiek privi-
 so, kad žmogui jau nėra kada
 nieko geresnio pamastyti,
 kaip tik imk ir ryk ki-
 to sukramtytą protą.

Toks tai yra mūsų šiandie-
 ninis gyvenimas, mieli bro-
 liai. Laikas, brangūs bro-
 liai ir seseris, pradėti prak-
 tiškai tvirtėti, laikas mums
 pradėti tubolinti savo loc-
 nas smegenis, nežiūrėti komi-
 sijų nę komisorių, tegul
 jie sukramtę savo protą pa-
 turija, mes turime savo
 gyvenimo kelią priešai sa-
 vęs, mes turime mūsų gy-
 venimo keliu eiti, jeigu to ke-
 lio mes neapžiūrėsime ge-
 rai, mūsų koja paslys, joks
 komisierius nepaduos mums

rankos, mes einame į prapul-
 tį. Joki komisoriai Euro-
 pos karės nesustabdė, minios
 žmonių piauasi iš priežas-
 ties, kad istorijos praeities
 neskaitė, nepasibašėjo jiem
 praeitos karės, kur žuvo mi-
 lijonai žmonių be jokios nau-
 dos. Komisoriai neįstengė
 sustabdyti tos nelaimės, kuri
 vadinasi pergreita išdirbys-
 tė daiktų, kur žmogus daug
 pridaręs pats sau neturi ką
 padaryti ir apsidengti.
 Mēs ta viską tik tada ga-
 lėtume pataisyti, kada savo
 protą ant tiek išlavysime,
 kad patįs sau galėsime duoti
 atsakymą ant tokių klausy-
 mų.

Kad duoti atsakymą mes
 turime nusiduoti į gyvenimą
 mūsų tėvų, diedukų, prodie-
 džiū sulgyinti jį su šios gady-
 nės gyvenimu, rasti skirtu-
 mą, daryti bandymus ir už-
 bėgti kelią gyvenimo.
 Gėda mums vargti, gėda
 mums mirti badu su moks-
 lais, ir su išmislais, kurie da-
 bar šioje pasaulėje yra.

Taigi, mieli broliai ir se-
 seris, kad atsiekti ką nors
 geresnį šioje pasaulėje, ne-
 manykime, kad atsieksime
 su pagalba komisorių arba
 ba partijų, kurie ves mus
 už nosies iš vargingo gyveni-
 mo. Jie ves mus tik to-
 liai pakol sau naudą turės,
 bet kada išnaudos, pastums
 į bedugnę.

Vienintelis daiktas, kuris
 gali mus nuvesti į laiminges-
 nį gyvenimą, tai mūsų locono
 proto tobulumas. Sunkus
 tai yra daiktas, netoks leng-
 vas kaip rankom paploti
 klausant nesumaningos ko-
 misoriaus kalbos. Bet tik
 tas, mielas broli ir sesute,
 mus išgelbės. Skaityk apie
 save, skaityk apie žemę, skai-
 tyk apie žvaigždes, skaityk
 apie jures, skaityk žmonijos
 pergyventą laiką, lavink ran-
 ką, lavink savo akį, savo au-
 sį, laikyk savo kėravonėje lie-
 žiuvį, mokėk nukęsti. mo-
 kėk vargti, tu dasieksi tą
 ko tavo dvasia laukė nuo am-
 žiū. Gal tu nepasieksi, silp-
 nas tavo budas tau neduos.
 Bet siek, mėgink, prakirsk
 kelią savo atžalom. Linkė-
 damas jums geriausios klo-
 ties, lieku su guodone.

DARBININKŲ ŽINIOS.

Winnipeg, (Kanada), gat-
 vekarių darbininkai nubalsa-
 vo aukauti \$1.500 pašelpai
 New Yorko gatvekarininkų
 streikierių.

Airijoj mokytojai reika-
 lauja padidinimo algų.

Sibiras neturi dirbtuvių,
 Toronto kom. dailydės gau-
 na mažiausia 45 c. ant va-
 landos.

Lancaster, Pa. Plomberiai
 reikalauja 8 val darbo diena
 ir 41 c. ant valandos.

New Yorko dirbtuvių są-
 vininkai kas savaitę išmo-
 ka savo darbininkams \$25,-
 000.000.

Japonai pastatė dirbtuvę
 Chinijoj del padirbimo popie-
 ros iš ryžių siaudų.

San Francisco anglių vežė-
 jai gavo pakėlimą mokesties
 25 c. ant dienos.

Japonai paprastai vadina
 Japonijos Brolišką Darbinin-
 kų Draugiją, "Yuai - Kai", t.
 y. Draugija Tu ir Aš.

Oregono valstijoj yra to-
 kis nedateklius obuolių skinė-
 jų, kad ukininkai prašo val-
 džios uždaryti mokyklas ant
 tulo laiko, kad valikai galėtų
 jiem pagelbėti obuolius nu-
 skinti.

Kaklaraiščių dirbėjai pri-
 klausanti prie "sveterių" iš-
 dirbystės unijos, susreikavo
 del geresnį darbo sąlygų ir
 augštesnės mokesties.

Salt Lake City (valstijoj
 Utah), elektrikių darbi-
 ninkų unija reikalauja, kad
 darbdaviai turėtų vesti uniją,
 daryti salius darbo die-
 nis ir truputį pakeltų mokes-
 tis.

Kansas City Gerbuvio Ko-
 misija renka fondą \$25,000,
 su kuria suma ketinama pas-
 tatyti 15 pavizdingų namų
 del darbininku. Šie namai
 bus parandavoti už mažas
 sumas.

San Francisco, Oakland ir
 Berkeley, Cal. buvo suorga-
 nizuota 9 japonų unijos su
 2000 nariais. Į unijas įeina
 skalbyklų darbininkai, bar-
 zdaskučiai, čebatoriai, nuo
 dienų darbininkai ir tt.

Bostono grosernių klerkų
 unija bando suorganizuoti vi-
 sus to miesto klerkus. Ji
 taipgi reikalauja pakėlimo
 mokesties.

Už tai kad angliakasy-
 ruki kasykloje Canadian Collie
 ries, netoli Ladysmith, Kana-
 da, jis turėjo užsimokėti bau-
 smę \$10.

Suvienyose Valstijose 5,
 500,000 žmonių suvirš 16
 metų amžiaus negali parašy-
 ti savo vardus. Kad ateity-
 je šis skaičius vargu suma-
 žės parodo tas, kad iš 25 mi-
 lijonų vaikų kuriem vertėtų
 eiti mokintis, tik 15 milijonų
 eina mokyklon.

Sulyg neseniai įvesto ke-
 lių įstatymo, per ateinančius
 5 metus, Suv. Valstijų federa-
 lė valdžia ir valdžios įvairių
 valstijų išleis 160 milijonų do-
 lerių del pagerinimo kaimiš-
 kų kelių.

RUMUNIJĄ.

Toj šalyje, kurią šiandien vadinam Ru-
 munija kuri randas į pietus Vengrijos Ru-
 sijos ir į šiaurę Dunojaus ir kurios ytinė
 dalis siekia Juodasis Jures, kadaise buvo
 apgyventa aryanų rasės žmonių, kurios ro-
 mėnai vadino dacais. Šie dacai buvomažai
 civilizuoti ir gyveno daugiausiai iš aini-
 nių, mažai užsiiminėdami žemdirbyste, ar
 industrijom, kuomet romėnai juos veikė
 pradžioje krikščioniškos gadynės. Agalėję
 dacus, romėnai ėmėsi juos civilizuoti. Sa-
 lis yra graži ir derlinga, tad daugelis umu-
 nų kolonistų, ypač senų kareivių čia ap-
 sigyveno ir su laiku, šalis buvo kuom taip
 pat persiėmus romėnų civilizacijoje kaip
 Francija ar Ispanija. Romėnai labai tan-
 kiai vedė dacutes ir taip abi rasės gaa ge-
 rai susimaišė. Galutinai dacai net pmiššo
 savo kalbą ir kalbėjo vien lotyniškai, nors
 suprantama tai vis nebuvo gyna lotyų kal-
 ba.

Nors iš pat pradžių dacai labai pėkentė
 romėnų jungo, visgi tas jungas nebuvo per-
 sunkus ir su laiku jie pradėjo visaimylėti
 romėnus ir didžiutis, kad daugumaiš jų
 jau turėjo ir romėnų kraujo savyje. Kol
 Roma buvo galinga, dacai - romėnų pažino
 gana didelį gerbuvį. Bet su nupuoliu Ro-
 mos, prasidėjo ir jų vargai. Nuo 13-to iki
 13-to šimtmečio Daciją užpuolė ir išpastijo
 visokių rušių barbarai, hunai, gotha, toto-
 riai, slavai ir galutinai, turkai. Io šiais
 nuolatiniais užpuolimais, romėnų civilizaci-
 ja žlugo beveik nepalikdama nė pėcsakos;
 žuvo ir didžiuma dacų - romėnų. Te ku-
 rie liko, ant daug susimaišė su apgalėjan-
 čioms gentimis. Bet jų kalba, nors su laiku
 labai daug svetimų žodžių, ypač slariškų ir
 turkiškų įsimaišė, visgi dar liko iš dalies lo-
 tyniška; ir nors aplinkinės tautos vadino
 dacų - romėnų paeinius valachais jie save va-
 dino "romani", iš ko paėina žodis "rumu-
 nai". Jie niekad nepamiršo, jogei turi
 savyje kraujo galingų senovės romėnų, ir
 nors baisiai pripausti, pavęsti, jie per am-
 žius laikus savo tautystės idėją. Romėnų
 Daciją su laiku tapo padalinta į tris kunigaik-
 štystes Moldaviją, Valachiją ir Transylva-
 niją, šios šalįs pateko po įvairių
 valdonų, bet valachai arba rumunai niekuo-
 met nepamiršo, kad jie yra vienos kilmės.
 Jie vis troško vėl susivienyti, buti laisvi. Ir
 nors visi jų troškimai neišsipildė, betgi
 19-tame šimtetyje nors Moldavija ir Vala-
 chija buvo suvienytos ir įgijo laisvę; jos su-
 tveria dabartinę Rumunijos karalystę.

Jeigu per paskutinius laikus romėnų vie-
 špatavimo rumunai buvo ant kiek pripažinę
 krikščionybę tai laike baisaus išteriojimo jų
 šalies sekančiuose šimtmečiuose, jie vėl at-
 virti į pagonis, ir buvo pakrikštyti į graiko-
 nų krikščionių tikėjimą tik 11-tame šimt-
 metyje. Didžiama rumunų ir pasiliko sta-
 čiatikiškais iki šiai dienai.
 11-tame šimtetyje turkų gentė, vadina-
 mi kumanai, pasidarė sau gana tvirtą kara-
 lystę Moldavijoj, bet du šimtai metų vėliau,
 totoriai lyg ir amaras užliejo šalį ir taip
 žiauriai skerė žmones, mažus ir didelius,
 kad tik maža dalis, tie kurie galėjo pasislėp-
 ti kalnuose ir miškuose išliko gyvi.
 Antroje dalyje 13-to šimtmečio, tulas Ra-
 du Negro, valachų kunigaikštis iš Transyl-
 vanijos, atėmė visą Valachiją nuo užsiliku-
 sių totorių ir kitų užpuolikų ir įsisteigė sau
 karalystę. Jis padalino Valachiją tarpe jo
 bajorų, kurie partraukė daugybę valachų -
 kolonistų iš Transylvanijos. Apie vidury
 14-to šimtmečio, kitas valachų kunigaikštis,
 iš Vengrijos, vardu Bogdan, apkariavo Mol-
 daviją ir vėl apgyvendino ją valachais. Nuo
 tada iki pradžia 16-to šimtmečio, kuomet
 Valachija ir Moldavija visai pateko į turkų
 rankas, jos pažino šokią tokią laisvę, nors
 turėjo nuolat sunkiai kovoti už šią laisvę
 prieš vengrus, lenkus ir turkus. Šiame laike
 rumunai atsižymėjo kaip gana narsūs ka-
 reiviai, bet taipgi kaipo visai neištikimi.
 Jie padėdavo tai vengrams tai turkams ku-
 rijoj pusėje jiem buvo parankiau buti. Tan-
 kiai taipgi, jie buvo priversti tai vieniems
 tai kitiems pagelbėti, nors patįs to ir nenorė-
 jo.

Garbingiausias perijodas rumunų isto-
 rijoj buvo paskutinis desėtkas metų 16-to
 šimtmečio, laike viešpatavimo Mykolo Nar-
 siojo, Valachijos kunigaikščio. Šis My-
 kolas skaudžiai sumušė turkus 1595 m., ir
 atėmė Transylvaniją iš vengrų globos, o
 paskui išvaręs Moldavijos voivodą (kuni-
 gaikštį) sujungė visas tris provincijas po
 viena karuna. Tai buvo pirmutinis ir pas-
 kutinis laikas nuo puolimo Romos iki šių
 dienų, kad visa Dacija vėl buvo po vienu va-
 donu. Mykolas netik buvo narsus, bet ir
 nepaprastai gabus ir kasžin ką jis
 butų nuveikęs, gal visai sutvir-
 tinęs Rumuniją, jei 1601 mete, jo priešai ne-
 butų jį nužude.

Su Mykolu, žuvo ir suvienyta Rumunija;
 ji vėl buvo taip pat išskirstyta kaip pirmiau
 ir nors Moldavija ir Valachija dar gana ilgą
 laiką turėjo savo tautos kunigaikštis, bet
 šie kunigaikščiai už tulo laiko nebuvo bajorų
 išrinkti ale nusipirko tiesą kunigaikščiauti
 nuo turkų. Turkai, kurie ilgą laiką jau
 buvo kišesi į rumunų reikalus dabar visai už-
 dėjo savo lėteną ant tos nelaimingos šalies.
 Nuo 13-to šimtmečio, nors rumunai nebu-
 vo taip be mielaširdystės naikinami kaip
 pirmiau užpuolančių tautų, visgi jų gyveni-
 mas buvo gana nelaimingas. Jų šalis bu-
 vo kelias per kurį vengrai ir turkai eida-
 vo vieni ant kitų užpulti ir rumunai kuone
 lygiai tiek nukentėjo nuo žiaurių krikščio-
 nių vengrų kaip nuo mahometonų turkų.

Po Mykolo mirties, rumunų laisvė daug
 sumažėjo, betgi laiks nuo laiko jie turėjo
 šioki toki gerbuvį, ypač po toktų kunigaikš-
 čių kaip Šerban Cantacuzene arba Konstan-
 tino Brancovan. Bet kadangi po šių ku-
 nigaikščių šalis turtingyn ir tvirtyn ėjo,
 turkam tas nepatiko, ir nugalabing Branco-
 vaną 1714 mete, jie toliau pasiuntė graiku.
 kunigaikštis valdyti Valachiją ir Moldavi-
 ją. Šie graikai nupirkdavo nuo turkų tie-
 są kunigaikščiauti už milžiniškas sumas.
 Paskui jie taip išnaudojo šalį kaip galėjo,
 idant pripilti sau kišenių. Jiem visiškai
 nerupėjo žmonių bei šalies gerbuvis. Jie
 taip sunkioje žmones visokiais mokesčiais,
 kad pastarieji negalėdami panešti baisaus
 jungo, emigruodavo į Transylvaniją arba
 į kitas šalis, kur vis dar išliko rumunų bu-
 tų. Šie rumunai, kurie emigruodavo, buvo
 vo padaryti gyvenimą negu tėvynėje. Apie
 1730 mete, vien Valachijoj buvo 147,000 šei-
 mynų, kurios mokėjo taksas, 1745 mete,
 jau radosi tik 70,000 šeimynų, tai reiškia,
 pusė gyventojų buvo apleidę savo šalį.

18-tame šimtetyje, kuomet Turkijos ga-
 lybė jau buvo pradėjus gerokai žemyn pul-
 ti, Rusija norėdama, paskubinti šį puolimą,
 bandė išgauti rumunams liuosybę nuo tur-
 kų. Bet jiems tas nepasisekė ir 1777 m.
 turkai dar atidavė Moldavijos šiaurinę dalį,
 Bukoviną Austrijai, už pastarosios užtari-
 mą už Turkiją laike kivirčių su Rusija.

Nors rusai negalėjo visai paliuosuoti ru-
 munų, betgi sutartyje 1774 m. jie išgavo del
 jų tulas privilegijas ir kiekdidesnę laisvę.
 Kuomet turkai neišpildė savo pradžų ir vis
 spaudė rumunus, 1802 mete, rusai išsikovojo
 sau tiesą prižiūrėti, kad rumunų privilegi-
 jos ir teisės nebūtų paniekintos. Nuo šio
 laiko, Rusija save skaitėsi kaipo ir globėja
 rumunų. Nesutikimai nekartą kilo tarp
 rumunų ir turkų, kuriais rusai, neva užstoda
 mi už rumunus, pasinaudojo įgyti didelę į-
 tekme ant rumunų ir daugiau teritorijos
 gauti; taip 1812 m. turkai atrėžė visą Bessa-
 rabiją nuo Moldavijos ir atidavė rusams.
 1821 m. rumunai bandė patįs įgyti pilną
 laisvę bet jiems nesisekė, ir turkai tik labai
 išpustijo dalis Rumunijos. Bet nuo
 1822, su pagalba rusų, jie išsikovojo
 sau tiesą turėti rumunus kunigaikštis viet-
 on svetimtaučių graikų.

Tuo tarpu, nemažas skaičius jaunų rumu-
 nų mokinosi vakarinių šalių universitetuose
 ir išsimokinę, grįžo namon apšviesti savo
 žmones ir raginti juos prie didesnio tautiš-
 ko susipratimo. Jų pasidarbavimas taip
 sekėsi, kad Rumunija tikrai stebėtina prog-
 resavo. Kartu su progresu plėtojosi vis
 didesnis laisvės troškimas. Galutinai,
 1858 mete, šis troškimas iš didelės dalies bu-
 vo išpildytas.

Po Krymo karės, 1856 mete, didelės Euro-
 pos valstybės priverstė turkus palikti ru-
 munam pilną autonomiją vidaus dalykuose
 ir leisti Moldavijai ir Valachijai susivienyti
 į vieną valstybę, vardu Romania (Rumuni-
 ja). Rumunam buvo leista išrinkti savo
 valdoną ir jie vienbalsiai išrinko Prj-
 Alexandrą Joną Cuza. Per šį laiką M. ...

vija ir Valachija vis turėjo atskiras administracijas, bet nuo 1862, abi šalys turi tik vieną parlamentą ir vieną ministeriją. Iš pradžių Princes Alexandras gerai valdė, jis suteikė tiesą balsuoti visom luomom ir išnaikino baudžiavą, kuri buvo varginus Rumunijos kaimiečius per tiek šimtų metų. Prieg tam jis įsteigė du universitetu (Buchareste ir Jassy'e) ir daugelį reformų įvedė. Bet galutinai jis įsipyko žmonėms ir 1866 m. buvo numestas nuo sosto.

Tada rumunai išrinko sau už valdoną princą Karolį Hohenzollern - Sigmaringen, giminaitį Prūsijos karališkos šeimos. Tarkai patvirtino princą Karolio išrinkimą ir leido jam susiorganizuoti kariumenę. Iš pradžių Princiui Karoliui buvo gana sunku valdyti, bet pamažu jis įvedė tvarką Rumunijoje, ir dalykai geriau ėjosi. Karei istikus tarp Rusijos ir Turkijos 1877 m., rumunai leido rusų kariūnėnėi pereiti per Rumuniją. Paskui, apskelbė pilną neprikulmybę jie paskelbė karę Turkijai. Rumunai daug pagelbėjo rusams, atsižymėdami ypač mūšyje ties Plevna. Berlino Kongresas, kuris susirinko 1878 m. patvirtino Rumunijos neprikulmybę bet privertė rumunams atiduoti Rusijai tą dalį Bessarabijos kuri buvo jiems sugražinta po Krymo karės 1856 m. Kaip atlyginimą už Bessarabiją,

rumunai gavo Dobrudžą, kuri buvo atimta nuo turkų. Nuo tada, rumunai su neapikanta žiuri at rusų, kurie taip blogai užmokėjo už jų ptnarnavimą.

Rumunijoje parlamentas apskelbė tą šalį karalyste 1881 mete ir gegužio mėn. Princes Karolis buvo apkarunavotas su karuna pada ryta iš turki kanuolės paimtos Plevna mūšyje. Nuo ada, Rumunijos valdžia bando kaip galint geriau sutvarkyti šalies valdymą. Tikraigera tvarka dar neįvesta iki šiai dienai, mrs daug reformų padaryta. 1898 ir 1907 nete, Rumunijoje atsibuvo kaimiečių sukilimai, kurių tikslas buvo sumažinti taksas ir pagerinti buvį varguolių. 1907 m sukilimas buvo ypačiai svarbus. Kaimiečiai sudegino daugelį kaimų ir turtuolių namų. Po šiuo sukilimu įstatymai buvįvesti daug pagerindami kaimiečių buvį, luris vienok dar yra gana blogas ypač todėl, kad kur kas didesnė dalis žemės yra lidžių turtuolių rankose.

Rumunija sojo į dabartinę Europos karę, tikėdama paliusuoti savo brolius rumunus gyvenančius Transylvanijoje, o gal Bukovinoj ir Bessarabijoje.

Karalius Karolis I mirė 1914 m. Dabartinis karalius yra jo brolvaiakis, Ferdinandas I.

tik reikalauja. Štai liko 4 vaikučiai našlaičiai, kurie dabar randasi lenkų prieglaudose namuose. Šiuos vaikučius Labdarių Draugija jau daug sušelpus ir dabar išrinko du žmonis, kurie nuėis laiks nuo laiko jų apžiūrėti, dažniurės ko jiems reikia drabužių nupirkti, ant valgio duos pinigų. Dabar kasoje draugija turi 170 dol.

Užbaigus susirinkimą, mūsų vietinis klebonas pasakė keletą žodžių. Tarp kitko, gerb. klebonas pasakė, kad dar yra lietuvių čionai Amerike, kurie visiškai nepripriki deda prie visuomenės judėjimo, ir tik žino tiek, kad nuėiti į dirbtuvę ir namą pa reiti. Tas yra pūnai tiesa, kadangi Lietuvių Dienoje, berenkant aukas man teko sutikti lietuvi, kuris paklausė kam tos aukos ir paskui, išaiškinus viską, dar vis atsisakė aukauti, nes sak, kas gaus, kas ne, o mano gentis vis negaus, tai kam aukauti?

Ar tai nelidudna, kad tokių žmonių randasi pas mus? O ant nelaimės jų daug yra. Paveizdan pak viesi jaunuomenę, mergaites ar vaikus, priklausyti prie choro ar prie kokios kitos visuomeniškos įstaigos, tai labai tankiai atsisako, dargi duodami visai kvį prie žastis. Nekurios mōšinos sako, "Ka, eį? chorą? ko aš ten eis? rėkti kaip durina, žmones tik juokėsis! Ma, žmōto mato sarmūta, kur jos tikrai nerū? vaikinam gi, labiau rupi salūnai, gatvių kertēs negu visuomeniškas veikimas.

Kiti, kaip merginos ir vaikinai nenori priklausyti prie choro, nes jis bažnytinis. Sak, "priklausyčiau, jeigu butų laisvas choras". Bet kad tiem laisviem choram nelabai sekasi gyvuoti. Štai ir pas mus buvo laisvas choras prie kurio priklausė skaitlingas būrelis jaunimo. Kaip budavo susirinkimai ant trijų, tai nariai ateidavo ant 4 val. ar ir vėliau. Užsimink, "kodėl Tamsta ant laiko neatėini?" tai atsako "O, bene aš iš to duoną valga, išbraukite jai norit". Ir kaip bematai tas gražus būrelis iškriko, netik del to kad tvirto vadovo neturėjo, bet ir del to kad pas mūsų jaunimą nėra vienybės, nėra lietuviškumo. Labiausia praskalsta tame mergaitės iš Lietuvos atvažiauvos. Jei ne čia augusios, tai Patersonas visai neturėtų lietuvių mergaičių veikęjų.

Kaip tai puiku but pakelti tą apsilėidusį jaunimą, ir paskatinti visus jaunuolius prie bendro darbo!

Jaunikaitis.

PATERSON, N. J.
Mes turime ištikrųjų džiaugtis iš lietuvių dienos. Netik ką tada daug aukų surinkta, bet ta dieną rodos vienybės dvasią visur skleidė. Štai ir mūsų choras, kuriame buvo kilus suirutė, pamiršo savo vaidus tą dieną ir ėmė visi veikti iš vien. Ir netik tada, bet suirutė rodos užmiršta ant visados. Štai 11 d. lapkr. buvo choro repeticija ir per telefoną, ir net tie

linkėtinai tam chorui geriausio pasisekimo.
Choristas.
ALBANY, N. Y.
Kaip tik prez. Wilsonas paskyrė dieną aukas rinkti lietuviams nuo karės nukentėjusiems, tuojau ir mes albaniečiai sukrotome prie darbo. Po teisybei jog čia lietuvių mažai ir yra, maždaug apie 50 šeimynų. Per tai tarp savųjų daug rinkėjų sutaisyti negalėjome. Antra, jog pas mus truksta žmonių apšviestiesnių, kurie galėtų ir tuos pačius išjudinti. Todėl ir prie to prakilnaus darbo nevisi prisidėjo. Vie ni darbvosiu su atvira širdim, antri vien tik juokėsi ir kitus atkalbinėjo. Bet visgi prakilnesnieji tėvynainiai ant nieko neatsižvelgiant stoji prie darbo, kvietė prie aukų rinkimo vietinius lenkuvius, kurie taip jau atsižymėję gausiomis savo aukomis, kurias jie tarp savųjų prie kiekvienos progos, renka ir siūnia pagelbą broliams nuo karės nkenčiantiems, taigi ir per šią L. D. netik ką rinko aukas savam mieste, bet dar ir Albanin atvažiauvo 83 aukų rinkėjų ir tuomi mus albaniečius labai padrašino stoti prie to prakilnaus darbo. Pertai su jungus vietinius lietuvius ir lenkus, ir taigpi amsterdamiėčius, abelnai mes išstatom rinkėjų 152. Aukų surinkta \$10944.00. Sulyg rinkėjų, aukų nedaugiausiai surinkta. Bet gal prižiūžastis tame, kad pertą sąvaitė buvo aukas rinkę armėnai, siriečiai, paskui salavaišų armija. O mes lietuviatai jau tretį, pertai supranta ma, žmonės pavargo beaukaiidami.

Vienok vardan brolių ir sesučių, kurie kenčia alkį, ir laukia nuo mūsų pagelbos, tarsi širdingai ačiu, visiems kurie prisidėjo prie to prakilnaus darbo, kurie tą dieną vargo gatvėse nuo ryto ankstyvos valandos iki vakaro, stovėdami ant šalytakių, su laikydami praevius ir maldaudami nuo jų pašelpos savo broliams užmarėje kenčiantiems didžiai vargą. Taip gi dabar lietuvių dieni praslinkus, pradėjome rinkti aukus ir tarpe savųjų. Dar girdėjau ir draugijos žada po tiek paaukauti. Apie tai, kas kiek aukaus kitą sykį parašysiu.

V. K. Rašt. A. J. Žvirblis.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

LAWRENCE, MASS.

Lūkui bėgant vis didinasi lietuvių pramoninkų skaičius, bet kadangi lietuviai pramoninkai mažai rupinasi lietuvių visuomenės darbais, todėl, kaip matyt, mažai simpatijos gauna savo pramonėms.

Į lietuvių dieną mūsų pramoninkai visai mažai atidėsi atkreipe. Ką nekurię iš jų mano apie šelpimą lietuvių galima atspėti iš sekančio atsitikimo.

Aną dieną man teko užėiti į lietuvių krautuvę valgomų daiktų. Jaunas vyrukas, gerai įraudęs kuoja ant kulbės mėsa. Pašalyje stovi keletas pusamžių vyrų ir kalba apie musų nuvargintą Lietuvą.

Kapotojas, prisiklausęs jų kalbos ima pajaukti tuos kurie aukoja pinigus nuo karės nukentėjusiems. Viens iš pašalyje stovinčių užklausia tada jo: "Ar daug Tamsta esi aukavęs, kad taip išmetinėji?"

"Nė cento nedaviau ir neduosiu!"
"Na kodėl?"
"Užtai kad jei aš ir duocčiau žinau kad mano gi minės negaus." "Tai kas butų jeigu mes visi taip manytum," tarė pašalyje stovintis. "Žiurėk Tamsta, kaip netik mes bet visi, žydai, francuzai, lenkai ir tt. renka aukas, o jie nėra kitoki žmonės kaip lietuviai".

Bet visas tas matyt nekokį įspūdį padarė ant p. kapotojo, kuris beabejo labai mažai numanė apie lietuvių ar kokius kitus prakilnius jausmus.

Kartais susiję su mūsų jaunimu stengiesi persitikrinti kokius prijautimus turi apie Lietuvą. Bet žodis po po žodžio tuoj nukrypsta šiais klausimais: "Ar eisi ant baliaus?" "Kada bus balius?" "Veseilė?" ir tt. Aš deklamacijos:

"r degtinė, tai savajonė". Visgi reikia ti laikas g...
"uti ian"

Lietuviai ir prakilnesniais lietuviais ir lietuvaivėms.

Lietuvis.

NEW BRITAIN, CONN.

New Britaino ir Terryville rinkėjai per Lietuvių Dieną surinko \$1746.15. Dar paaukauta \$60.05 iš Terryville. Stambių aukų suaukautai kaiptai pavienių ypatų draugijų, kuopų ir nekurių biznierių \$474.00. Už proklamacijas pribuvo \$16.50. Tai viso labo aukų \$2236.65. Už dantes, raikščius ir

tagsus kurie buvo čia ant vietos daroma, reikėjo užmokėti \$71.05. Tad į Raudonąjį Kryžių pasiūsta \$2,165, 60.

Iš viso buvo 280 rinkėjų. Daugiausiai surinko Jieva Kazlauskiutė, \$30.18 ir Ona Nevulitė \$28.00.

Ziauriausia atsiliepė volkiečiai o prielankiausi buvo airiai, žydai ir kiti.

W. G.

BEVERLY, MASS.

Šioj vietoj labai mažai randasi lietuvių, bet nors mūsų nedidelis skaičius, visgi darbamoms visi kiek galėdami ir 4 d. lapkričio nuo svetimtaučių surinkome \$49.30. Tarpe mūsų lietuvių surinkta \$9.50. Aukavo sekanantieji:

Po 1 dol. A. Kalinūas, A. Augustavičia, M. Valungevičia, J. Krušas. P. Bakanauskas, V. Kamanauskas, J. Silanskis, A. Dakmanavičia, Po 50 c. K. Ramanauskas, V. Krušienė. Po 25 c. R. Sasnauskiutė ir A. Valungevičiautė.

Už tai kad rinkimo darbą surengėme trumpu laiku turėjome daug iškaščių, tad viską apmokėjus liko \$44.35.

A. A.

SHAMOKIN, PA.

Beskaitant laikraščius matosi, kaip kitų miestų lietuviai puikiai darbuojasi, o mūsų miestelio žmones tai visai atšalę nuo visuomenės darbų.

29 d. spalio iš mūsų miestelio apsiėdė jauna lietuvių pora. Jie iškėlė didelę veseilę laike kurios buvo sudovanota į \$400. Bet kas nesumenė inėti

paaukauti šį tą karės nukentėjusiems lietuviams.

Gėda rodos mūsų miesto žmonėms taip apsilėisti, taip atsilikti nuo kitų kolonijų.

Lietuvių Dieną, kuomet visoj Amerikoj buvo renkama aukos nuo karės nukentėjusiems lietuviams, dauguma mūsų iški visi apie tai nepaisė ale tuštino bačkutes ir skaldė vėni kitų galvas. Tulo J. T. gava buvo taip suskaldyta, kad dabar gali ligonbutyje ir vargu išgisi. Ir visa tas paėina nuo to

kad nesilaviname, nesitobuliname, neskaitom knygu bei laikraščių.

K. Šamokietis.

TERRE HAUTE, IND.

Praeitą Subatą vietinis lietuvis advokatas V. B. Villovičius išvažiauo į Floridą, su Florida Spring Gardens kompanijos legališkais reikalais. Advokatas Villovičius bus Floridoj suviršum mėnesį laiko.

Indiana Šnipas.

NEW BRITAIN, CONN.

13 d. lapkričio lietuvių sveitainėje, pono A. Vitkausko skrajojanti teatralė kuopa lošė 4 veiksmų dramą, "Mirtų Vainikas".

Visi artistai puikiai lošė, bet už vis geriausia lošė pats p. A. Vitkauskas, Vlado rolyje. Publika labai atidžiai tēmijo lošimą, nes toki perstatymo dar niekad nebuvo matę. Tik kasžin kodėl tiek mažai publikos priejo? Ar jie turėjo kokius kitus užsiėmimus ar tiktai patingėjo? Rodos visiem lietuviam vertėtų remti mūsų pirmą profesjonale kuopą.

Linkėtina jauniems artistams kur kas geresnio pasisekimo kituose miesteliuose.

Alovietis.

PATERSON, N. J.

9 d. lapkričio čionai atsibuvo Labdarių draugijos susirinkimas papirpinėje sveitainėje. Keleta naujų narių prisirašė; matyt, draugija sparčiai auga. Yra netik mažai žmonių su mielaširdingoms širdimi. Ši draugija nors neseniai gyvuoja, bet daug vargdenių sušelpė.

ir lietuvius tapo atspausdinta.

J. Valentienė.

UNION CITY, CONN.

29 d. spalio, čionai tatsibuvo klembeikis. Visi linksmai praleidome dieną. Besilinksminant, buvo sumanyta rinkti aukas karės nukentėjusiems. Suaukauta \$15.60. Aukavo sekantieji:
Po 1 dol. Marė Ratkevičienė, K. Butrius, M. Batkevičienė, S. Denalikas, V. Donanastas, J. Matulonis, K. Vaičiulis, O. Varavičiatė, M. Kezevičutė, S. Matulonis, J. Jurauskas, J. Gatouskis, M. Petraitis, J. Geritauskas, J. Gliniskas, S. Rubinis, O. Rubinienė, K. Kaupinoro, J. Pamžoro.

P. Paulauckas, 35 c.
Po 25 c. S. Bekeris, A. Luroso, V. Levintrauskas, A. A. Jankauskas, F. Vilkaitis, J. Karbauskas, A. Radžlauskas, A. Beikora, V. Stasonis, P. Bernotas, O. Bernotienė, F. Mileris, J. Luisis.

(Didžiama vardu ir pravaržių negalima buvo išskaityti. Red.).

F. Vilkas.

ROCKFORD, ILL.

29 d. spalio čionai atsibuvo LSS. 75 kp. prakalbos. Programą susidėjo iš dainų deklamacijų ir prakalbų. Kalbėtojas buvo T. I. Dundulis iš Daneville, Ill. Publikos buvė apie 350.

P. Dundulis daugiausiai kalbėjo apie socialistų reikalus, o ypačiai apie rinkimus 7 d. lapkričio, ragindamas visus balsuoti už socialistų kandidatus.

P. Dundulis visai mažai užsimenė apie Lietuvių Dieną bet gyrė L. Š. F. ragindamas visus jam aukauti. Jis sakė, kad tautininkai, negalėdami į artimesnius ryšius sueiti su socialistais, puolėsi prie katalikų. Jis išgyrė socialistus už nesuivienijimą su kitom srovėm.

P. Šilelis.

NUBAUDIMO EKSPEDICIJA MEKSIKE.

P. M. Paltanavičia, Worcester, Mass.

Brangus Tautiet!

Skaiciai laikraščiuose, jog visose kolonijose lietuviai rengiasi prie aukų rinkimo pirmą dieną lapkričio, tai pavelykite pasigirti jogei mes, budami S. V. kareiviais Meksike, irgi aukavome del nelaimingos Lietuvos. Aš - iškirpau iš "Ateities" angliškai išspausdintą prezidento proklamaciją, nunešiau pas armijos kapalijona (chaplain) ir parašiau ar jis negalėtų ją priplypti kur visi galėtų skaityti ir jeigu aukautojų atsirastų, kad jis aukas prijiminėtų ir perduotų Amerikos Raudonajam Kryžiui del karės nukentėjusių lietuvių, Kapalijonas apsiėmė taip padaryti, pakabino proklamaciją prie budelės ir pasirašė žemiau jog jis aukas priims del augščiau minėto fondo ir priduos A. R. C. Kad ir mažai aukautojų atsiradnyčios choro nariai. Lietuvių kalboje kalbėjo p. J. Naujalis o angly, p. Gustave Buchen. Sheboygano angly laikraščiai plačiai aprašė Lietuvių Dieną. Kuone visa p. Buchenau puikio kalbe apie lietuvių

SHEBOYGAN, WIS.

Šio miesto lietuvių komitetas susidėjo iš pp. P. J. Rimkaus, J. Mickelio ir Jokubo Radzevičio. Aukų ant gatvių buvo surinkta \$680.05. Daugiausiai surinko panelė M. Jutytė, \$31.27, p-lė F. Bell (? Red.), \$25.95 ir p-lė A. Kacevičutė, \$21.09.

Vakare buvo prakalbos ir koncertas Eagles sveitainėje. Dainavo Sv. Klemento bažnyčios choro nariai. Lietuvių kalboje kalbėjo p. J. Naujalis o angly, p. Gustave Buchen. Sheboygano angly laikraščiai plačiai aprašė Lietuvių Dieną. Kuone visa p. Buchenau puikio kalbe apie lietuvių

Stasys Paulauskas, Seržantas Suv. Valst. karmėnėis.

DAR PRIE TAUTIŠKOS SAVAITES ORGANIZAVIMO.

Iš įvairių Lietuvos kolonijų ir nuo veikėjų pradėjo plaukti atsakymai ir patarimai Tautiškosios savaitės reikalui. Jau iš dabar suplaukusių žinių matyti štai kas:

1. Kad Tautiškosios Savaitės sumanymą visur žmonės sutiko su dideliu entuziazmu.
2. Kad agitatorių, kalbėtojų ir prelegentų bus užtekti, jei tik savaičių rengėjai bus gerai susiorganizavę ir galės apmokėti kalbėtojam kelionės išlaidas.

Kad geriau viskas sektusi Tautiškosios Savaitės rengimas reikia decentralizuoti. Naujosios Anglijos A. L. T. Sandaros Apskričio Komitetas jau organizuoja Tautiškąją savaitę Naujojoje Anglijoje. Tą pat turėtų tuojau padaryti, jei dar nepadarė, New Yorko ir New Jersey apskritys, taipgi Illinois (Chicago) Centras turėtų susidaryti ir Clevelande. Dar butų geriau, kad vienas centras susidarytų Pensilvanijos valstijoje, mainose. Jei ne, tai Clevelando ir New Yorko centrai turėtų savo sparnus išplėsti ir ant Pensilvanijos.

Gerbiamieji, rengkities greičiau ir kuogreičiausia prasiskite, kur surengta kalbėtojams maršrutas, nes apsiėmusieji su maršrutu kalbėtojai reikalauja, kad aš jiems iš anksto praneščiau, kur turės važiuoti. Maršrutus reikėtų surengti mažiausia penkiems keliaujantiems kalbėtojams: apie Chicago, apie Clevelandą; Pensilvanijoje, apie New Yorką — Baltimore, Naujojoje Anglijoje. Maršrutų rengėjai turi skaičiuotis su tuo, kad keliaujančiams kalbėtojams reikės atlyginti bent kelionės išlaidas ir tos savaitės pragyvenimo lėšos.

Praneškite tuojau, kur reikės kalbėtojų.

TAUTIŠKOS SAVAITES KALBETOJAI.

Lig šiol išreiškė savo sutikimą buti tautiškos savaitės kalbėtojais šie asmenys:

1. Visą savaitę važinėti pagal maršrutą:

Mok. M. Šalčius, iš Wilkes Barre.

S. E. Vitaitis, iš Boston, Mass.

J. V. Lutkauskas, iš Brooklyn, N. Y.

2. Po kelis vakarus sutinka pašvesti:

R. Adžgauskas, A. L. T. S. vice-pirm., 7 Summer str., Bridgeport, Conn.

R. Karuža, 2810 Richmond str., Philadelphia, Pa.

F. Živatkauskas, 110 W. Market str., Scranton, Pa.

Z. Jankauskas, 101 Oak str., Lawrence, Mass.

J. Dailyda, 129 Bartlett st., Norwood, Mass.

Iš Bostono bus kalbėtojų keletas:

St. Mockus, A. L. T. S. sekretorius, J. Kerdiejus, J. Baniulis, J. Strimaitis ir kt. Jie galės po kelis vakarus pašvesti Naujai Anglijai.

Rengiantieji maršrutus ir norintys gauti kalbėtojų turri kreiptis šiuo adresu:

A. L. T. S., 366 Broadway, Amer., Worcester.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

LAWRENCE, MASS.

Lūkui bėgant vis didinasi lietuvių pramoninkų skaičius, bet kadangi lietuviai pramoninkai mažai rupinasi lietuvių visuomenės darbais, todėl, kaip matyt, mažai simpatijos gauna savo pramonėms.

Į lietuvių dieną mūsų pramoninkai visai mažai atidėsi atkreipe. Ką nekurię iš jų mano apie šelpimą lietuvių galima atspėti iš sekančio atsitikimo.

Aną dieną man teko užėiti į lietuvių krautuvę valgomų daiktų. Jaunas vyrukas, gerai įraudęs kuoja ant kulbės mėsa. Pašalyje stovi keletas pusamžių vyrų ir kalba apie musų nuvargintą Lietuvą.

Kapotojas, prisiklausęs jų kalbos ima pajaukti tuos kurie aukoja pinigus nuo karės nukentėjusiems. Viens iš pašalyje stovinčių užklausia tada jo: "Ar daug Tamsta esi aukavęs, kad taip išmetinėji?"

"Nė cento nedaviau ir neduosiu!"
"Na kodėl?"
"Užtai kad jei aš ir duocčiau žinau kad mano gi minės negaus." "Tai kas butų jeigu mes visi taip manytum," tarė pašalyje stovintis. "Žiurėk Tamsta, kaip netik mes bet visi, žydai, francuzai, lenkai ir tt. renka aukas, o jie nėra kitoki žmonės kaip lietuviai".

Bet visas tas matyt nekokį įspūdį padarė ant p. kapotojo, kuris beabejo labai mažai numanė apie lietuvių ar kokius kitus prakilnius jausmus.

Kartais susiję su mūsų jaunimu stengiesi persitikrinti kokius prijautimus turi apie Lietuvą. Bet žodis po po žodžio tuoj nukrypsta šiais klausimais: "Ar eisi ant baliaus?" "Kada bus balius?" "Veseilė?" ir tt. Aš deklamacijos:

"r degtinė, tai savajonė". Visgi reikia ti laikas g...
"uti ian"

Lietuviai ir prakilnesniais lietuviais ir lietuvaivėms.

Lietuvis.

NEW BRITAIN, CONN.

New Britaino ir Terryville rinkėjai per Lietuvių Dieną surinko \$1746.15. Dar paaukauta \$60.05 iš Terryville. Stambių aukų suaukautai kaiptai pavienių ypatų draugijų, kuopų ir nekurių biznierių \$474.00. Už proklamacijas pribuvo \$16.50. Tai viso labo aukų \$2236.65. Už dantes, raikščius ir

tagsus kurie buvo čia ant vietos daroma, reikėjo užmokėti \$71.05. Tad į Raudonąjį Kryžių pasiūsta \$2,165, 60.

Iš viso buvo 280 rinkėjų. Daugiausiai surinko Jieva Kazlauskiutė, \$30.18 ir Ona Nevulitė \$28.00.

Ziauriausia atsiliepė volkiečiai o prielankiausi buvo airiai, žydai ir kiti.

W. G.

BEVERLY, MASS.

Šioj vietoj labai mažai randasi lietuvių, bet nors mūsų nedidelis skaičius, visgi darbamoms visi kiek galėdami ir 4 d. lapkričio nuo svetimtaučių surinkome \$49.30. Tarpe mūsų lietuvių surinkta \$9.50. Aukavo sekanantieji:

Po 1 dol. A. Kalinūas, A. Augustavičia, M. Valungevičia, J. Krušas. P. Bakanauskas, V. Kamanauskas, J. Silanskis, A. Dakmanavičia, Po 50 c. K. Ramanauskas, V. Krušienė. Po 25 c. R. Sasnauskiutė ir A. Valungevičiautė.

Už tai kad rinkimo darbą surengėme trumpu laiku turėjome daug iškaščių, tad viską apmokėjus liko \$44.35.

A. A.

SHAMOKIN, PA.

Beskaitant laikraščius matosi, kaip kitų miestų lietuviai puikiai darbuojasi, o mūsų miestelio žmones tai visai atšalę nuo visuomenės darbų.

29 d. spalio iš mūsų miestelio apsiėdė jauna lietuvių pora. Jie iškėlė didelę veseilę laike kurios buvo sudovanota į \$400. Bet kas nesumenė inėti

VIETOS ŽINIOS

Pienininkų streikas.
Worcesteriui grėšia pienininkų streikas 1 d. gruodžio. Worcesterio pavieto ukininkai yra pasiryžę streikuoti ir neparduoti nė viena kvortą pieno, jeigu pirkliai neduos jiems bent 50 c. už 8 1/2 kvortų pieno. Tokiu būdu Worcesteris negautų 35,000 kvortų pieno į dieną ir tikras pieno badas prasidėtų.

Ukininkai sako, kad grūdai ir visos karvių pašaras taip pabrango, kad gaudami ir po 50 c. už keną pieno, jie neturės pelno, ale kaip tik lygiai išeis. Jeigu parduo- tų pieną už mažiau, jie turė- tų didelių nuostolių, tad jie vėlyk darys sviesą iš jo.

7 žmogžudystės Worcesterio apielinkėje.

Per praeitus kelis mėne- sius, 25 mylių rajone ap- link Worcesterį buvo užmuš- ta septyni žmonės. 5 žmogžu- džiai atliko šį bjaurų darbą, bet policija sugavo tik vie- ną iš jų, advokatą F. A. Deon, kuris mirtinai nušovė savo sūnų ir sunaus žmoną. Sulygo tuldo Worcesterio laik- raščio išvedimo, policija tik todėl sugavo Deoną, už tai kad jis norėjo pats save nu- sižudyti ir labai sunkiai su- sižeidė. (Jis numirė kelios dienos atgal).

Kaslink kitų žmogžudys- čių, tai policija pažysta tris žmogžudžius, bet negali jų

užsukti. Mūsų vyresnysis kas nors užpuolė ir užmušė tu- lą Thomas Dunkerly, 49 m. amžiaus, kuomet jisėjo gat- vė. Policija nežino kas at- liko šią žmogžudystę.

20 d. spalio, buvo atrasta lavonas ponios Golumbaus- kienės, Rutlande. Policija ži- no kad jos vyras ją užmušė, bet negali jo surasti.

19 d. spalio, tulas William Porter, juodveidis užpuolė ant ponios E. A. Patten ir James McKinney ir taip sužeidė juos, kad už ke- lių dienų jie numirė. Policija negali surasti žmogžudžio.

11 d. lapkričio buvo atras- ta lavonas Tamo Cijdkos, 11 m. vaikučio. Policijai buvo duota vardas žmogaus ku- ris neva jį užmušė, bet nors policija žino kaip jis atrodo, ir tt., ji negali jo surasti.

Iš šio viso, pasak anglų lai- kraščio, galima nutarti kad Worcesterio pavieto policija, yra nieko neverta, stačiai ne- tikus.

Automobiliai užmušė 14 ypatų Worcesteryje.

Nuo pradžios šių metų. au- tomobiliai užmušė 14 Worces- terio gyventojų. Tik per praei- tas dvi savaites tris ku- dikiai buvo mirtinai suvaži- nėti o ketvirtas miršta. Iš vi- so, siemet atsibuvo 692 nelai- mių, laike kurių žmonės bu- vo sužeisti lengvai ar sur- kiai. Nors laiks nuo laiko, kaltė tikrai priklauso nelai- mingajam sužeistam, bet 9 syk iš 10, kaltė yra šoferio, už tai kad per greitai, neat- sargiai važiuoja. Tai yra baisus dalykų stovis, ir rim- ti Worcesterio gyventojai yra pasiryžę susta- ti šiuos

žudymą. Jie ketina reika- lauti, kad miesto valdžia į- vestų taip aštrius automobi- lių įstatymus, kad kiekvie- nas savininkas arba šoferis bus priverstas atsargiai va- žiuoti per miesto gatves.

Mašinistų streikas pasi- baigė.

Mašinistų Unija šiandien atšaukė streiką kuris buvo pradėtas kuone visose ma- šinų dirbtuvėse Worcester- je apie metai atgal.

Unija sako, kad kadangi visi jos nariai jau gavo dar- bus, nėra priezasties toliau streikuoti, nors ji vis kovos už 8 val. darbo dieną.

Unija toliau sako, kad ačiu streikui, kuone visose mašin- šapėse mokestis buvo pakei- tos.

WORCESTERIO RINKI- KŲ LIETUVIŲ DIENOJE SURINKTOS AUKOS.

Magdalena Grigaitienė	12.60
Julė Grigaičiūtė	7.98
Tedora Čepkauskienė	4.50
M. Sutkienė	17.82
Marcelė Veniutė	5.52
Juozapas Zemaitaitis	8.31
Ona Paulukoniūtė	2.29
Jieva Zubriūtė	16.60
Jieva Punkiūtė	5.43
Marijona Kupstienė	7.04
Ona Mačienė	16.53
Viktorija Švarčiukė	4.09
Petronė Toleikytė	3.90
Julė Juškevičiūtė	2.80
Petras Stepankius	5.27
Juzė Vaitkevičienė	10.20
Ona Vasiliauskiūtė	18.55
Ona Kereišiuūtė	3.15
Vincas Vilkauskas	2.91
Motiejus Šeškevičius	3.35
Al bertas Vasiliauskas	0.99
Jonas Kupstas	1.20

Įsakys

Petras Šluckus	3.40
T. B. Mažeikienė	16.91
Katarina Juškienė	20.68
Petronė Gudukienė	9.98
Antanas Leipavičius	9.98
Simonas Urmonas	4.57
Fred. Gilvert	7.2
Anelė Buda	7.2
Veronika Juknaitė	6.9
Stasė Kasputienė	3.68
Antanas Šalčius	2.82
Jonas Tamkevičius	2.21
Juozapas Levanavičius	7.18
Magdalena Dapulevičiūtė	14.27
Julijona Žiurinskaitė	7.0
Marijona Barauskaitė	10.73
Jonas Navikas	1.07
Vincas Valinskas	4.6
Petras Navikas	7.1
Marijona Karpavičiūtė	7.93
Marijona Karpavičiūtė	5.74
Ona Levanavičiūtė	1.53
Vladas Pilius	12.23
Levanorija Šalteniūtė	12.23
Emilija Mankauskienė	2.23
M. Milienė	4.14
Alena Domijonavičiūtė	2.23
Antanas Budvietis	4.54
Marcelė Čiauskytė	3.87
Agota Pranaitienė	3.14
Jieva Svimneliūtė	4.14
Adomas Bartaška	1.96
Ona Sukekiūtė	1.20
Petronė Morkevičienė	18.91
Ona Ridikevičienė	7.38
Marė Ridikevičiūtė	2.10
Marė Česnulevičiūtė	2.16
Ona Milevičiūtė	4.84
Marijona Dyrsiūtė	2.16
Marijona Puzariūtė	8.4
Viktorija Samoliūtė	3.34
Zuzana Poškienė	3.92
Ona Šimkienė	13.64
Viktoras Raminkevičius	3.57
Veronika Barysiūtė	1.97
Vincentas Ambrozevičius	22.16
Jurgis Gurevičius	6.04
Ona Žurinskiūtė	3.62
Jonas Šimaitis	5.9
Jonas Urmanas	7.04
Juzė Zukackiūtė	3.70
Marijona Maksimavičiūtė	3.03
Katrina Mikelevičiūtė	17.79
Katrina Ludauskiūtė	6.73
Motiejus Ščiukas	8.78
J. Bałtramiene	7.91
Agota Sveniuniene	10.17
Valinskas	2.50

A. Kupstienė	2.66
A. Kupsciūtė	1.13
Anelė Kazlauskaitė	1.06
Ona Montviliūtė	3.54
Magdalena Malaikiūtė	2.92
Ona Kučinskaitė	12.90
M. Krauciuniūtė	7.25
Juozapas Čemerka	2.23
Ona Sidabriene	10.38
Marcelė Valčiuniene	4.75
E. Kemežas	6.95
Rožė Baublūtė	5.71
Elžbieta Šimkiūtė	8.43
Petronė Landžiūtė	6.78
A. Kichils	5.77
Zabelė Prancevičiūtė	5.79
Marė Montviliūtė	2.53
Kazimieras Grigaitis	98
Ona Vieračiūtė	7.57
Pranciška Dorevičiūtė	4.54
Jonas Vieraitis	7.24
Monika Vieračiūtė	3.24
Antanina Kriškėniūtė	14.46
Antanas Bačkus	4.82
Antanas Buivydas	9.50
Juozas Galiauskas	7.45
Petronė Kasparavičiūtė	2.18
Petronė Kleravičiūtė	92
Domicelė Repkevičiūtė	6.93
Savickas	3.42
Magdalena Komaitienė	6.85
Marijona Zinkevičiūtė	5.65
Alena Baublūtė	56
Gertr. Zalanskiūtė	5.48
Stasys Degutis	1.20
Antanas Lingaitis	95
Petronė Kabiūtė	69
Uršulė Žogaitė	8.46
Elžbieta Prekepiūtė	35.50
20 Likis	3.35
J. Ambrozevičia	4.08
P. Genkus	5.28
K. Lyberis	3.24
J. Kondratovičius	13.34
Petras Bučins	1.7
Juozapas Ąudnis	1.65
Marijona Kamarauskaitė	60
Elena Domijonaičiūtė	2.00
M. Ginbutis	3.60
A. Gimbutis	2.87
Marijona Gužauskienė	4.60
Rozalija Aleškevičiūtė	3.16
Kazimieras Statutis	2.43
Juozas Baltramaitis	1.50
Jonas Kupstas	1.20
S. Jonouskiūtė	27.83
Cicilija Zuketienė	2.08
Jieva Svimneliūtė	4.94
Elena Domijonaičiūtė	9.00
Juozas Juozas Jurkunas	2.36
Kostancija Matukaičiūtė	5.28
Petronė Stočkienė	13.03
Julė Stokienė	6.68
Petras Jasiunas	9.12
Kun. J. J. Jakaitis	1.35
Domicelė Morkuniūtė	13.99
Nastazija Pilypavičiūtė	7.89
Juozapas Buržinskas	3.20
Bronislava Marcinkaitė	8.65
Marijona Morkuniūtė	9.02
Kundrotas Rainys	14.91
Mateušas Lukoševičius	5.66
Antanas Pauliukonis	8.65
Antanas Giedraitis	10.89
Cicilija Zukelienė	4.54
Jonas Bagdonavičius	2.18
Magdalena Avietienė	15.62
Agota Valavičienė	14.15
Adelė Paruliūtė	1.91
Bartkienė	3.00
Ludvikas Valangevičius	9.61
Zuzana Jonaikiūtė	3.02
Ona Daugirdžiūtė	3.33
Petronė Paruliūtė	2.71
Julė Lutkevičiūtė	3.32
Tofilė Karalaičiūtė	2.12
Uršulė Šukienė	1.69
Juozas Bačinskas	3.22
Juozas Tamulevičius	2.66
Ona Kropkaičienė	12.71
Juzė Naruševičiūtė	1.01
Marijona Ruginiūtė	7.17
Povilas Likas	1.22
Kazimiera Gedeminiene	5.21
Bronislava Štoraitienė	2.99
Juozas Puzara	2.04
Juozas Kaminskas	1.14
Simonas Piragas	5.89
Stasys Ramanauskas	81
Izidorius Bražonis	2.04
Tanas Jagminas	57
Steponas Saulėnas	3.99
Juzė Šimankauskienė	3.07
Bronis Lataka	1.23
Jonas Rimkus	3.49
Jonas Bacevičius	1.43
Antanas Stankevičius	10.36
Ona Luterskaitė	15.80
Marijona Domukaičiūtė	1.10
Antanas Žilinskas	4.31
Albinas Matukaitis	3.14
Kaz. Bartkus	3.89
Marė Kasparavičiūtė	2.08
Anelė Dainiūtė	98

Ona Navičkūtė	27.80
Antanas Leikus	15.48
Marė Sėikiūtė	6.98
Ona Žogaitė	2.40
V. Šukevičienė	12.04
Juozas Kavolytis	7.73
Lucija Nastaravičienė	3.26
Katarina Lekevičiūtė	7.46
Antanas Bastis	5.80
Ona Stankuniene	2.01
Jieva Domijonaičiūtė	3.61
Katrina Šeškevičienė	25.67
Monika Kuncaitė	17.05
Tntanas Valatka	78
Julė Kaminskaitė	10.61
Matilda Jokubauskiūtė	1.18
Magdė Koviniene	23.51
Magdė Rakickienė	9.06
Marė Šeškevičienė	3.35
J. Gražulis	1.63
Marė Šeškevičiūtė	3.29
Ona Salaviejūtė	2.26
Veronika Gudukiūtė	3.68
Antanina Giraičiūtė	2.83
Viktorija Saulynienė	8.61
Ona Pranceniūtė	4.18
Magdalena Ulevičienė	13.94
Anelė Saldukiūtė	10.12
Veronika Lutkevičienė	12.04
Ona Mincavičienė	7.15
Zabelė Barkaukienė	18.11
Viktorija Rainikevičienė	11.06
J. Kukauckas	49.70
Mary Kristal	30.50
Valerija Sañtaitė	5.28
Anelė Alekšuniūtė	1.26
Adomas Valungevičius	8.62
Magdė Paškevičiūtė	2.27
Petronė Bučinskienė	...
Teklė Lautkevičienė	4.89
Vladas Jaremicius	5.55
Valerija Čeleuskiūtė	2.73
Teklė Čeleuskiene	4.77
Ona Levanavičiūtė	2.51
Marė Sevanavičiūtė	68
Viktoras Jasevičius	42
Monika Spašaukiūtė	2.61
Prana...vickas	13.86
Julė B...vickaitė	1.90
Ona Jablanskiūtė	2.78
Antanina Šukienė	2.55
Matilda Šukiūtė	4.25
A. Šukis	3.35
Rozalija Balčiūniūtė	11.86
Albertas Mikonis	3.05
Marė Jankauskienė	6.00
Tedora Taupieriuokė	8.79
Ona Gudeliūtė	3.27
Masilioniukė	15.01
Kazimieras Sapauskas	40
Ona Garniukė	6.10
Agota Paršaitienė	...
Valerija Lozaraitienė	3.94
Petronė Facinskienė	14.21
Domicelė Rapkevičiūtė	6.93
Monika Svinčiuniūtė	3.24
Petronė Karpavičiūtė	2.18
Pranas Norbutas	3.24
Ona Stasevičienė	4.64
Ona Čiginskaitė	4.62
Elžbieta Jeremičienė	4.21
Antanas Ruseckas	4.08
Stepanov.	10.85
Bronislava Marcinkaitė	6.18
Uršulė Bubliauskaitė	8.17
Antanas Jakutis	15.60
Anelė Metrikevičienė	10.00

Dežės be vardų.

No.	1.78
262	90
346	1.74
324	3.93
123	2.04
497	13.60
439	27
441	2.87
313	7.56
812	3.16

Lietuvių Dienos 2-ras Rašt. Pranas Zataveckas.

A. Blažio atskaita.

Jonas Šriupša	3.00
Juozas Šukys	4.00
Albinas Adomavičia	3.00
Vaclavas Borisas	3.00
Marcelė Veniukė	3.00
Marcelė Čiauskytė	3.00
Juozas Zemaits	5.00
Magdalena Kulišauskienė	3.00
Bronius Slavickas	5.00
Beneta Olekas	3.00
Petras Alavočius	3.00
Ona Rumšaitė	3.00
Marijona Bendekaitė	3.00
Pranas Mankevičia	3.00
Juozas Kucijia	3.00
Juozas Bačinskas	3.00
Kazimieras Urmo	3.00
Jonas Urmonas	3.00
Antanas Jasiunas	3.00

Antanas Gimbutis	3.00
Juozas Jankauskas	3.00
Kazimieras Šteiva	5.00
Petras Skardžius	5.00
Zofija Kazlauskaitė	3.00
Kostanta Savickas	3.00
Juozas Šiaurys	3.00
Juozas Valinčius	3.00
Petras Budvytis	3.00
Antanas Buivydas	3.00
Motiejus Navikas	3.00
Antanas Dabrila	3.33
Petras Jasunas	4.00
Bronislava Marcinkaitė	3.00
Feliksas Trunca	5.00
Rapolas Bučinskas	5.00
J. Ambrazevičia	6.50
J. Sechkus	1.00
Juozas Saladka	3.00
Juozas Bučinskas	3.00
Washburn Hall surinkta	9.79

Viso surinkta \$147.27

Šiaip didesnę aukos Lietuvių Dienoje:

William Rayn	5.00
W. Rigan	1.00
George Kalashian	5.00
Veronika Rupkevičiūtė	5.00
Marijona Svikliūtė	5.00
Jonas Pranaitis	3.00
Juozas Sederevičia	5.00

Worcesterio Šv. Kazimiero Par.	41.25
Coras	4.00
V Gražulis	4.00
Vaitkus	1.00
R Saldukiene	1.00
J Račkauskiūtė	2.00
F Mačiulaičiukė	1.00
Hly Crose College	25.00
Ona Žukauskienė	1.00
A Geimaitis	1.00
A Naumovicz	1.00
Ona Žukauskienė	1.00
Jozas Gudukas	1.00
Jmas Steponavičius	1.00
Magdalena Stamukienė	1.00
Mrijona Baublienė	1.00
Czaras Vaškelevičia	5.00
Art. Kriaučiunas	3.00
Viso	116.26

Pataisimas. Praeitame nu- meryje pažymėta J. Kupstas su- rinko \$45.35, turi būti J. Kupstas \$ Purvinskas ir J. Bruožys su- rinko \$80.60 c.

Išviso iki šiam laikui surin- kta... \$3,953.97
Išlaičių: tags, laiškai, express... \$82.01 c.
Sudėta Bankon išsiuntimui... \$3,871-
b c.

MOTERŲ SKYRIUS.

Prie stalų tarnautojas Ca- lifornijoj dirba tik 8 val. ant dienos.

Japonijoj moteris atlieka kuone visą į laivus tavorų krovimo darbą.

Turkų moteris sakoma y- ra darbščiausias pasaulėje.

Philadelphijos moterų biz- nierių Lyga turi suvirš 2- 600 narių.

Vengrijos moteris turi at- likti nekurias dalis kariume- nės tarnystos.

Ponia E. B. Luce iš Etna, Californijoj, išbuvo pasto- rium tulos tenaitinės protes- tonų bažnyčios 10 metų.

12 Valstijų šios šalies kur- moteris turi tiesą balsuoti, nubalsavo už prezidentą Wil- soną.

Panelė Jessie Daniels y- ra galva Balboa High School- ės, geriausios mokyklos Pa- nama Kanalo apskrityje.

Panelė Elizabeth Dainger field iš Lexington, Kentuck- y, neseniai paveldėjo nuo tėvo 700 akrų ukę ant ku- rios auginama greičiausi ar- kliai pasaulyje. Ji pati ves šią ukę su pagalba jaunes- nėsės sesers.

Fordham University Je- zuitų draugijos rankose), didžiausias katalikų univer- sitetas šioj šalyje dabar pri- ima moteris į nekuriuos kur- sus. Studentėms bus su- teikta diplomos, taip kaip ir studentam.

Vadovėlis Esperanto Kalbos.

K. Vidikauckas.

(Tąsa)

"Estr" — reiskia viršinininką, perdėtinį, vadą, valdininką. Pavizdin, šipo — laivas, šipestro — kapitonas (laivo viršininkas); urbo — miestas, urbestro — urgmistras, majoras; familio — šeimyna, familiestro — tėvas ar taip by kas šeimos galva; egno — viešpatija, regnestro — viešpatijos viršininkas, valdytojas; Usonestro — prezidentas Suvienytų Valstijų (mat esperantininkai del paramkumų, musų respubliką nuo pirmųjų raidžių: U. S. O. N. A. praminė: Usona, tik vieton galu-nės: — "a" stato daiktvardžio galunę — "o". Tą jau norėta keliolika metų atgal valdiškai padaryti Washington); regimento — pulkas, regimentestro — pulkininkas, bet gali vadintis irgi: "kolono-lo", kadangi tas žodis yra jau grynai tarptautišku.

Juokai.

DUETAS.

Vyras: — Klausyk, Marta! Jei dar kartą, Tu, tą kumą Parsivesi Į mūsų ruimą, Ir nerasi Sėstis kėdžių, Kaip ant kelių To, begėdžio, Tai po galų! Neiškęsiu Bet surasiu Kokį budą: — Ar į prudą Pasinersiu, Ir prigirsiu, Arba virvę Nusipirkęs, Ir pravirkęs Pasikarsiu!!!

Pati: —

Kam man kalbi, Tokius niekus?! Juk tu — myli, Sakei svečius. O ant galą — Jūs iš "ruimo" Nieks nevaro. Tad kam bartis, Ir... Tį — Eisiu kartis. Kol jis pas mus Kambarij bus — Aš sėdėsiu, Ant jo kelių Ir kalbėsiu Apie... balių. Tu, mudu du Palik abu, O pats išeik Sau išsigerk. Kaip dešimts bus Tada pareik. Jau jo nebus. Tik nesibark.

Muragas.

Jonas: (į kitą vaiką kuris bėga pro šalį linksmai rėkdamas) — Na, kas darosi, Vincuk? Vincas: — Mokykla su-degė! Jonas: — Ir mokytoja taip-ži? Vincas: — Ne! Jonas: — Tai buta iš ko žiaugtis!

Mokykloje.

utis nepa,

Jonukas: — Turbut bu-vo pėtnyčia.

Ponas: (į restoranto tar-ną): — Pasakyk man kur randasi restoranto savi-ninkas? Tarnas: — O, jis ką tik išėjo.

Ponas: — Kur? Tarnas: — Pietauti.

Dasižinojo

Inspektorius atėjęs mo-

kyklą pažūrėti mokir

do mokytoją belakan!

tagą rankoje. Bet pamatęs inspektorių padėjo ant stalo. Inspektorus paėmęs tą botagą pradėjo vaikų klausinėti apie geografiją, paskui parodė su botagu ant žemlapio kelis miestus ir upes. Vėliau padėjo botagą ant stalo. ir užklausė: — Vaikai, kuris man pa-

sakysite kam reikalingas botagas mokykloj?

Vaikai pasižūrėjo visi ant stalo kur gulėjo botagas, nu-leido akis ir nei žodelio ne-atsakė.

Bet inspektorių, pamatė paskutinėse sėdynėse du vai-ku besijuokiančius. Prisiar-tinęs prie jų paklausė: — Na, judu turbūt tikrai žinote kam reikalingas botagas mokykloje?

Bet jiedu nei žodelio ne-atsakė. Tiktai pradėjo juoktis tarpe savęs.

— Nebijokite. Pasakyk man ką tau jis po tykia sakė? — Jis... jis sakė... kad kvaili yra tie vaikai, ku-rie nežino kam reikalingas botagas mokykloje.

LIETUVOS GELBĖJIMO IR AUTONOMIJOS FONDO DVIMJŲ METŲ APYSKAITA.

1914 m. Spalio 4. d. per Brooklyno Antrąjį Lietuvių Politiskąjį Seimą tapo inkurtas vidurinės srovės Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondas, kurio finansų sekretorium man, žemiau pasirašiusiam, prisiėjo iš-buti iki šių (1916 m. Spalio 20 — 23 dd.) metų.

Perduodamas dabar savo vietą naujai išrinktam sekretoriui ger. J. Sekevičiui, skaitau reikalingu išduoti trumpą apyskaitą iš mu-sų fondų veikimo.

Sutrinkta atskaita Gelbėjimo Fondo. Lietuvos Gelbėjimo Fondas per savo dviejų metų gyvavimą, priėmė į savo išdą viso labo \$11,971.32 c. Išsiųsta per vienuolika sykių Lietuvon ir Rusijon nuo karės nukentėjusius šelpti \$9,008.94. Paskolinta Centraliniam Komitetui prie rengimo "Lietuvių Dienos" — \$1,500.00 (tie pinigai po "Lietuvių Dienos" bus į Fondą sugražinti). Siuntimui pasiuntinio Europon \$500.

markučių išleidimas 76 (kuris markučių

Ant Ward st. 18 rūmų stuba nauja su naujaisiais įtaisymais bresinėms paipoms, šiltu vandeniu tik ant dviejų tenimentų stuba labai parsiuduoti pigiai. Atsi-šaukite pas "Amerikos Lietuvius". Galite per telefoną:

Ant Ward st. 18 rūmų stuba nauja su naujaisiais įtaisymais bresinėms paipoms, šiltu vandeniu tik ant dviejų tenimentų stuba labai parsiuduoti pigiai. Atsi-šaukite pas "Amerikos Lietuvius". Galite per telefoną: 6407.

daug išparduota ir į aukšas in-traukta, o daug dar yra pas ka-sierių ir pas susinėsimų sekreto-rių, kurie savu laiku išduos ats-kaiktą. Toliaus eina ant įvairių kitų smulkų iškaščių, — tik aktualių iškaščių.

Tokiu būdu į Lietuvos Gelbėji-mo Fondą inplaukė \$11,971.32. Išleista \$11,284.70. Lieka išde- \$686.62. Sugrįš iš Centralinio Komiteto "Lietuvių Dienai" pa-skola — \$1,500.00. Tat bus viso likę Lietuvos Gelbėjimo Fon-do išde — \$2,186.62.

L. Autonomijos Fondo Apyskai-ta (sutraktu).

Nuo spalio 4 d. 1914 m. iki 1916 m. spalio 20—23 dd. į Lie-tuvos Autonomijos Fondą viso labo inplaukė \$2156.34. Išleis-ta iš viso \$376.86. Lieka, \$1779,48. Sugrįžus paskolai nuo par-davinėjimo knygos "Lithuania in Prospect and Retrospect" (ku-rios išleidimui paskolinta \$100,00), bus viso likę fonde \$1879,48. Pastaba: — Viso į abu Fondu per dviejus metus inplaukė \$14,127.66.

J. O. Sirvydas, L.G. ir A. F. fin. sekr. (Pono Sirvydo straipsnį prie šių atskaitų ir smulkes atskaitas del stokos vietos negalėjome at-spausdinti. "A. L." Red.).

PAJIESKOJIMAI.

Pajieškau pusseserės Konstan-cijos Bačkutės, kaimo Kielonių, Jiezno val. Trakų par. Vilniaus gub. Pirmą gyvena Brooklyn, N. Y.

Ona Pasvinsl 5, 4 Dorchester, (49) Worcester, Mass.

Pajieškau draugų onto ir Domininko Milių nančių Montreal, Canada, i o A- šekniaus gyvenančių r Ra-

pius, Iowa, visi kaimo gub. siau-lių apskr. Meškučių parap. Jie patys, ar kas juos žino malonės pranėsti, nes turiu svarbų reikalą. J. Yurgaitis, 2317 Kroll st. Chicago, Ill.

NAMAI PARSIDUODA.

Dveji po 3 šeimynas namai dešimts metų senumo arti fabri-ky ir biznio. Prekė \$6300. \$1000 įnešti. Dveji namai, vienas 3 šeiminų antras vienos šeimos, gėsei-maudyklės ant pat kampo arti Millbury st. Puiki vieta o pigiai parsiuduoda. Prekė \$6900.

Turiu keletą gražių lotu prie lietuvisko-K 42naRta U r5 lietuviskos bažnyčios, pasisku-binkite pirkti.

Jonas Burokas, 12½ Millbury st.

ŠTAI TAMSTOS PROGA

Greitai išmokti ang-lų kalbą. Su pagalba išmokti. Tamsta išmokti Angliškai kal-bėti, rašyti ir skaityti visi nesijaudama iš-osose valandose. Moki-name per patį visose dalyse Amer. ir Kana-dos. Tuo, kuris gali-tėti išmokti, moki-name klesose, diego-mis ir vakarais. Čia galima išmokti Gram-mar ir High schools kursu. Gražiai ilust-ruota, su daugeliu pa-askinimų ir patarimų. Katalogą siunčiame dykai: išleik kelias markes pristatymui. AMERICAN SCHOOL OF LANGUAGES, 1741 W. 47th Street, Chicago, Illinois.

PARSIDUODA KRAUTUVĖ.

Parsiuduoda valgonų daiktų krautuvė, vietoje apgyventoje lietuviams ir lenkams. Gera vieta del pramonės. Norinti atsiau-kite į "Amerikos Lietuvos" ofi-są.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

Ant Ward st. 18 rūmų stuba nauja su naujaisiais įtaisymais bresinėms paipoms, šiltu vandeniu tik ant dviejų tenimentų stuba labai parsiuduoti pigiai. Atsi-šaukite pas "Amerikos Lietuvius". Galite per telefoną: 6407.

VAIKAMS, KAIP IR SUAUGU-SIEMS.

Severos Gyduolė nuo Inkstų ir Kepenų (Severa's Kindey and Liver Remedy) yra lyginai nau-dinga. Skaityk sekantį laišką: "Severos Gyduolė nuo Inkstų ir Kepenų pagelbėjo mano aštuo-nių metų vaikui, kurs per aš-tuonias dienas sirgo inkstų liga". —F. Meyer, RED 3, Wellston, Okla. — Pamėgink minėtą gy-duolę, jei trokšti palengvinimo pas vaikus. Nueik į aptieką šiandien ir nusipirk bonką šios gyduolės. Kaštuoja 50 c. ir \$1.00. Negalint gauti, pareika-lauk tiesiai nuo W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

ANT PARDAVIMO. Čevėrykų taisymo vieta, geroje miesto dalyje apgyventoje lie-tuviais ir lenkais. Darbo yra įkvaliai. Žmogui norinčiam dirb-ti. Atsišaukite! Coblers Shop, 6 Perry av. Worcester, Mass.

Bijou Teatre 24 Millbury St.

Bus Puikus Perstatymas Utarnike, 28 Lapkričio, š.m.

PEARL WHITE Dalyvaus

'Karaliaus Lošime' Speciališkas Perstatymas

Padėkavonės Dienoj' TIKIETAS 5 C.

!! PASINAUDOK !!

Trumpame laike turi būti par-duotos sekancios stubos papigin-tomis kainomis:

So. Worcester. Dvi. 3 tenementų stubos 15 ir 12 rūmų. Gesas, maudynės, šiltas vanduo, loviai del skelbimo, fronto ir už-pakaliniai piazzai. Randos. 790 per metus. Kaina tik \$7,000 Lengvos išlygos.

18 rūmų 3 tenementų stuba. Gesas, maudynės, šiltas vanduo, loviai del skelbimo, 5000 pėdų žemės. Randos 15, 15, 15.

Kaina \$5000, įmokėti \$300. Palei Hamilton Street. Nauja 18 rūmų stuba su visais įtaisymais. Randos 15, 15, 15. Kaina \$5400.

Palei Vernon Square. 15 rūmų 3 tenementų stuba ir banė. Gera vieta del laikymo automobi-lių. Randos \$600 per metus. Kaina \$6,000.

Norintiems pirkti stubas del suėdymo savo pinigų visuomet užsimoka kreiptis pas:

A. BLAŽYS 13 Millbury st., Worcester, Mass.

SIŪSKITE PAŠELPĄ SAVIEMS. Tie, kurie suradote savo gimines, siųskite pašelpą. Ka-lydos netoli, dabar siųsti pi-nigai kaip tik ant Kalėdų nei-s. Siųskite pinigų per musų agenturą. Siunčiame pinigų pačtu ir Cablegramu tai yra telegrafu.

Norinti mus siųsti rei-kaukaitė kursą. M čia, 13 Millbury st., Worcester, Mass.

TRINERIO AUKSINIS KALEN-DORIUS.

Trinerio Sieninis Kalendorius, 1917 metams yra pritaikytas del akies ir mislies, ant' auksinio dugno iš kilus figura Kolumbi-jos su 9 grozybėmis, gražiuse tautiškuose rubuose Washingto-no portretas ir penki matymai Rhine Italijos vyno fondos. Trine-rio Laboratorija ir avejos įneigos padaro gražų paveikslą. Prisiųsk 10 c. apdengti siuntinio kaštus. Jos Triner Mfg. of American Elixir of Bitter Wine.

1333—1339 S. Ashland av. Chicago, Ill.

1333—1339 S. Ashland av. Chicago, Ill.

1333—1339 S. Ashland av. Chicago, Ill.

1333—1339 S. Ashland av. Chicago, Ill.

MUSŲ AGENTAS

P-nas W. Giliavičia 37 Amerikos Lietuvos agento New Britain, Conn ir apielinkė-je.

PUOŠIMAS NAMŲ

Norėdami molevoti, baltyti ar po-pieruoti ir šep kaip nors padary-ti, kreipkitės pas mus, darbą at-liktime labai gerai, gražiai ir dru-tai ir už žemą kainą.

D. T. STANKUS, D. PETRAUSKAS 4 STONE STREET Worcester, Massachusetts.

Panaikinkite Plaiskanas

Didžiausia priežastis slinkimo plaukų tai yra pleiskanos. Panaikinkite pleiskanos o plaukai turi sustot slinkę. Gyduolės ku-rias galima gauti mano barber šapė, pastebėtinai greitai iš-valo iš galvos kad ir didžiausias pleiskanas. Suteikia skalpai reikalingą maistą ir padirgina augimą plaukų. Taigi reika-laudami pagelbos, vietiniai užei-ke te į mano barber šapę. Krei-piantis iš toliaus, prisiųskite stampą del atsakymo.

L. J. Paulauskas, 177 Green st. Worcester, Mass.

PRANESIMAS MOTE-RIMS.

Gerbiamos Lietuvos ir Lie-tuvaitės: — Mės pradėjome daryti Lie-tuvišką Knygą virimo, kepi-mo ir namų prižiūrėjimui. Bus viena iš puikiausių kny-gų, didžiausia dovana mo-terims. Bet mės kreipia-mės į jus, gerbiamos seseris, ir meldžiame kad jūs šitą knygą iš anksto užsisekty-tu.

te, prisiųsdamos vieną dolo-rį. Mės priversti tai daryti delto, kad leidimas knygos dabar daugkainuoja iš prie-žasties brangios popieros.

Taigi kviečiame ka- jus prisiųstyte jusų išmėgintų gerų receptų delei virimo ar-ba kepimo valgių.

Tikimės kad jus mūsų iš-klausysite. Ieikame, su pagar-ba. "Am. Lietuvos". 15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

IESKOKITE SAVŲJŲ!

Rašykite į Lietuvą per Berlyno ir Petrogrado Komitetus. Blankos ir konvertai jumi su-gatavoti randasi pas mus. Pri-siųskite 25 c. apturėsite viską ko reikia prie rašymo ir pamoki-nimą kaip rašyti. Gavę žinia, kad giminės gyvi ir gyvena ant vietos siųskite pinigiską pagelbą M. PALTANAVICIA 15 Millbury st. Worcester; Mass

AGENTAS.

Newark'o ir apilinkės lietuvių norinti gauti "Amerikos Lietu-vi" pavieniais numeriais arba užrašyti, galite kreiptis pas ap-tiekorių:

W. A. Leščinską 315 Walnut St. Newark, N. J.

REIKALINGAS PAR-DAVEJAS.

Lietuvius turintis pažinti su Worcesterio lietuvių kolo-nija. Atsišaukite Četvergo vakarais tiktai.

C. S. Woodward 553 Main st. Room 2

P. S. REMEIKIS, 267 Pleasant st. Gardner, Mass.

"AM. LIETUVIO" agentas, Vietiniai ir apilinkės lie-tuviai gali pas jį užrašyti ir nu-sipirkti pavienių "A. Liet." nu-merių.

EILIŲ KNYGELE

Jums butinai reikalinga kiekvienam igyti knygele: "DAINOS JUOKELIAI — NET LINKSTA KEILIAI"

Ji jums taip reikalinga, kaip sveikata. Todėl, kad joje ra-šyt puikiausių musų satyrko HOCUS FOCUS'O eilučių, kuriose yra juokų tiek kiek jurėje vandenio. Kaina tik 20 centų. Pilna puikių komiškų paveikslėlių.

Vaziuodami piknikan, bu-dami namie, ar rengiant juo-ku koncertus, patys pasilink-sminsit ir kitus palinksmin-sit šios knygutės eilutėm.

Agentams nuleidžiamas nuosimtis. Adresuokite: "AMERIKOS LIETUVIS" 15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

15 Millbury st. Worcester, Mass.

Draugijų Reikalai.

DETROIT, MICH. Lietuvių Literatūros ir Mokslo Draugija paėmė Amerikos Lietuvį už organą.

DRAUGIJOS VIRŠININKAI: Pirm. Juoz. Bandza. 259 Cardoni Ave., pirm. pagel. J. Tribulas. Užraš. rašt. A. Abyshell, 295 Greeley Ave., Fin rašt. A. Bagdonas, išd. A. Mitrikas, išdo glo-bėjai Jonas Balčiūnas ir J. Lato-nas, tvarkdarys M. Maželis.

Mėnesiniai susirinkimai lai-komi kas pirmas nedėlidienis kiekvieno mėnesio, antrą val. po pietų; svetainėje "Don. Polski." Ant Forest ir kamps Chene st. Liet. Liter. ir Mokslo Dv.—ics nariai maino knygas kas antrą nedėlidinį kožo mėnesio savam knygyne, po No. 204 Cardoni St. tarpe 12-kos ir 3-jų po piet. Knygynas randasi po No. 204 Cardoni St. Knygei K. Aby-shell ir J. Vaitekunas, knygyno išdininkas Jonas Mitrikas.

SHEBOYGAN, WIS. Sv. Kazimiero Draugystės su-sirinkimas metinis esti 9 d. Ba-landžio, prasideda 12 val. dieną, Bažnytinėje svetainėje. Mėne-siniai susirinkimai atsbūna kas antrą nedėlidį kožo mėnesio. Pirmininkas—Andrius Kudirk. 1121 Clara ave. Sekretor. Juozas Auštrevičia, 1414 New York ave.

"Amerikos Lietuvis" Agentas L. Savickas, 20 Oxford str. New Britain, Conn.

JOE K. URMANAVICZ "Amerikos Lietuvis" Agentas 820 Bank st. Waterbury, Conn.

"AMERIKOS LIETUVIO" Agentas L. SAVICKAS 261 Chapman Street, New Britain, Conn.

Mūsų leistų knygu.

Katalogos

- 1 Kišeninis Žodynėlis, labai pa-ranki knygelė mokintis angliš-kos kalbos . . . . . 50 c.
2 Daktaras Kišeniuje, aprašy-mas visokių ligų ir kaip nuo jų gydytis su receptais . . . . . 75 c.
3 Mokymėms Rašyti, paranki mokintis rašyti . . . . . 25 c.
4 Social Demokratų pažvalgos ir jų reikalavimai . . . . . 15 c.
5 No. 1 Pipiro, juokingo lak-raštuko . . . . . 10 c.
6 Parlamentariškos Tiesos, kaip vesti ir apsejti ant mitin-gų . . . . . 5 c.
7 Nusikendimas "Titanic'o", visas aprašymas baisios katastro-fos jurių toluoje kur žuvo dau-gybė gyvasių ir turto, sujudi-nantis skaitymas . . . . . 15 c.
8 Istorija Antano Kandrotos, su 12 jo paveikslų . . . . . 25 c.
9 Klausimai . . . ir Atsakymai, kaip išsiimti ukėsiškas popieras naudinga žinoti kožnam gyven-nančiam Suv. Valstijoje . . . . . 15 c.
10 Istorija apie Amžiną Žy-dą . . . . . 10 c.
11 Iš Ukinkystės Sryties, labai naudinga paskaita dėl uki-ninkų . . . . . 20 c.
12 Vaikata, keturių veiks-mų dramos vaizdelis . . . . . 35 c.
13 Elementorius ir Vaikų Skai-tymeliai . . . . . 25 c.
14 Kabalas su Kazyrėmis. . . . . 15 c.
15 Skambančios Stygos, labai gražios eilės . . . . . 20 c.
16 Rusiškai Angliškas Žody-nėlis . . . . . 25 c.
17 Parankiausias budas, mo-kintis vokiečių kalbą ką tik išėję iš spaudos . . . . . 35 c.
18 Geležiniai Nagai, puiki apy-saka . . . . . 35 c.
19 Dainos Juokeliai net linksta keltai . . . . . 20 c.
20 Lietuvoje Europos Karės, Metu, įdomus skaitymas iš Lie-tuvos pabėgėlių . . . . . 50 c.
21 Aritmetika, M. Salčiaus 50
22 Žmogus Po Medžiu, 65
įdomiausias originališkos prakal-bos, tiktai . . . . . 50 c.

M. PALTANAVICIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

A. M. Martaus Knyga. LIETUVOJE EUROPOS KARES METU. Jeigu ne-turi šitos knygos tai skubin-kis gauti. Viena iš geriau-sių knygų apie Lietuvoje atsi-tikimus laike karės. Kas ją skaitė prisiuntė padėkavo-nes. Tik 50 c. Rašyk. "AMERIKOS LIETUVIS" 15 Millbury St., Worcester Mass.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ! Užlaikau geriausius čevyrykus, siutus, overkotas del vyrų, mote-ry ir vaikų. Didelė dalis mote-ry ir merginų drabužių. Taipgi užlaikau visokių auksinių pasi-dabinimų. D. T. STANKUS 372 Millbury St. Worcester, Mass.

S. L. A. Prieglaudos Namu Fondui Dovana "AMERIKA" Didžiausias šaltinis visokių informacijų, rinkinys įvairių faktų, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir į čion atkeliaujantiems lietuviams. Knyga Didelio Formato 288 Puslapių, KAINA 75 CENTAL. Reikalaudami, kreipkitės šituo adresu: A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS" "DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis. "DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lau-ko, apie unijas, apie darbininkų judėjimą. "DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymu, rašytų pačių darbininkų. "DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingeidžiausias at-sitikimus. "DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdėlių ir apysakėlių. "DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbi-ninkui svarbu, naudinga, indomui ir suprantama. "DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygėlių, ku-riuos dailumu, gražumu, turiningumu, pigumu vi-ršija visas išleistuves. Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius. Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsisakant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c. Adresas: "DARBININKAS" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Leisk mum pasinti syki ta-vo siutą arba overkoti, mie-ra ir pritrikimas bus geriau-sias, kuri tu nešiesi visada J.V. ALEKSO IR ERCS. CO. 14 MILLBURY STREET WORCESTER, MASS.

Kuopni Vaistai ir užtikrintos GYDUOLĖS. Mes esame importuotojai vi-sokių vaistų ir galime pristaty-ti visus šados kuopniausius ir švie-žiusius jumi vaistus. Pas mus galite gauti ir plačiai žino-mas gyduoles Groblewskio kaip Zhejaznik, Rožių Balsamas ir vėl eile Severos gyduolių pas mus galite visada gauti. Importuoti vaistai pas mus šama gauti. Musų kainos yra žemiausias. Daktarų receptai kogeriausiai specialiskai sutaisomi BREWER & CO. 36 FRONT STREET, WORCESTER, MASS. Užsakymai prisiusti pačiu, greitai išpildomi.

Geriausios Gyduolės nuo Reumatizmo DR HENDERSONS IERB PIGULKOS Kas linkia nuo reumatizmo gali bu-ti sveiki vartodami šitas gyduoles. Tik \$1. už baksniuką gaunama pas 15 Millbury St. Worcester, Mass.

KLIMAS Seniausios Worcesterio kostu-škas kriaucius. Siuvas, taisyti, išvalyti, taiso ir prosina nirsikite adresu KLIMAS Worcester, Mass.

JOHN CHERNIUS, Lietuviškas Fotografistas. Atliekame darbą gražiai, pigiai ir greitai. Nutraukiame pag-rabus stubose. Maletojam didelius paveikslus visokiom maliavom už žemiausią prekę. Turime visokių fremų dėl paveikslų ir spikų visokio didumo Prisiėjus reikalui nepamirškite lietuviu. 24 Millbury St., Worcester. Tel. Park 2385

J. Dirsa ir K. Konopka 32 Millbury k. Lamartine Sts. WORCESTER, MASS. Puikiausia Užeiga pakeliam ir kiekvienam lietuviui gerai užėti. Alucis gardus, Snapše-lis skanus, Vynas, Cigarai nesuskai-totam pasitrinkime. Nepamirškite!

GERI DANTIS REISKIA GERĄ SVEIKATĄ. Prižiurime ir sutaisome DANTIS GERIAUSIAI. Ateikite DR. WILLIAM B. McDONALD DANTISTAS 154 Front St., Worcester, Mass.

SERGANČIOS MOTERIS už-tangusiom ligom, kurias neturi-tiltes išgydyti, kreipkitės pas nane o aš gydu visokias ligas: šgydau reumatizmą greitai laiku r taip pat baltas ligas ir prie-juolius. ONA KUPSTIENE 366 Millbury st. Worcester, Mass.

HOTEL VERNON Prop. M. Mc. CADY Puikiausias hotelis vietoje Lietuvių apgyventoj. VERNON SQUARE, WORCESTER, : : MASS

"PASAULIS" IŠEINA DU-KARTUS Į SAVAITĖ. Utarninkais ir Pėtnyčioms, su įvairiais visokiais paveikalais. Prenumerata: Amerikoje . . . \$2.00 Kitur . . . . . \$3.00 C. KENTRAITIS PUB. CO. 448-450 Leonard St. N. W. GRAND RAPIDS, MICH.

"ATEITIS" IŠEINA 3 KARTUS Į SAVAITĖ. Utarninkais, Ketvergais ir Suba-tomis ir darbo žmoniems pilnai atsto-ja dienraštį. "ATEITIS" eidama 3 kartus į sa-vaite paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje. "ATEITIS" yra vedama gabijų re-daktorių, kuriai sandarbininkauja vi-sa eilė įžymiausių lietuvių rašytojų. "ATEITIS" kaina tik \$2.50 met-ams ir \$1.50 pusei metų. Užrube-žį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norinties "Ateitį" pamatyti, vien-ą numerį siunčiame dykai. Adresas: ATEITIS PUBLISHING CO., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ISMOK VOKISKAI Ką tik išėjo iš po spaudos pradinio pasimokinimo vo-ciškos kalbos. Išaiškinta rai-lės, daiktai pasaulės, šalys niestai, žmogus ir dalis jo suno, giminės, užsiėmimai, amai, rakandai, valgiai ge-rymai, drabužiai, metalai, gyvuliai, paukščiai, medžiai, rabalai, oras, laikas, tautos, budvardžiai, prieviekiniai priehnsniai ir t.t. Pasi kalbėjimai kelionėje, viešbu-tyje, krautuvėje, krasoje, restaurante; Kaip pasirašyti savo laišką Gali mokin-ais žodis po žodžio turėda-mas laiko iš ko turėsi didelę naudą ateityje. Nusipirk da-bar. Kaina tiktai 35 c. M. Paltanavičia, 15 Millbury St. Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvis" Agentas BRONIS KONTRIM 351 E. 8th Str. So. Boston, Mass.

PAPUOŠKITE SAVO NAMUS Lietuvių Dailės Genijaus M. K. ČIURLONIO Tikrai artistišku Portretu (Paveikslu) Portretas pieštas dailininko H. Berg-quist. Reprodukcijos padarytos fotografavimus procesu žinomos Cambridgiaus firmos "University Press". Po portretu padėta M. K. Čiurlonio parešo faksimile. -- -- -- Portreto didis 14x10 col. Norinti įgyti šį portretą, pa-siskubinkite, nes reprodukcijų skaičius labai apribuotas. -- -- -- Kaina \$1.00 be rėmų \$2.00 rėmuose. Adresuokite BLAŽYS & CO. 13 Millbury Street WORCESTER, MASS

Milžiniška Kostumeriška Kriaucių Dirb-tuvė ir Drapanų Krautuvė. Siuvame vyriškas ir mote-riškas drapanas J. Vaitkevičia J. Davidonis Valome, prosinome, taisome ir atnaujiname senas. Reinktos darome ant užsakymų. Parduodame visokias gatavas drapanas. Kviečiame brolius ir seseris, su drapanų reikalais kreiptis pas mus. Mes siuvame pagal naujausias madas. Darbą atliekame greitai ir gvanntuojame. Kviečiame visus pas mus lankytis, o užtikrinam, kad busite užgančinti J. VAITKEVICIA & CO., 201 Millbury St., Worcester, Mass.

!!!Pranešimas Worcesteriečiams!!! Siuomi pranešu vietiniems Lietuviams, jog aš užlaikau parankiausia ir švariausia Lietuviams UŽEIGA Užlaikau skaniausius ir saldžiausius seldėinius, švariausius ir kvapencius cigarus, cedes, ice cream švariausių frutų ir tt. Taipgi pristatau visako baliems, piknikams ir teatrams; orderius išpildau greit ir sąžiningai. NEPAMIRŠKITE ATILANKYTI! A. P. DĖDYNAS 85 Millbury St Tel. Par

VIENAT NĖ LIET' APTI J. P. BU' 18 Millbury St. Worcester, Mass.

Liet. Kat. Savaitinis Laikraštis "DRAUGAS" "DRAUGO" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiau-sieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarsto-mi rimtai ir teisingai. Prenumerata Amerikoje \$2.00 metams. \$1.00 pusei metų. Kitose šalyse \$3.00 met. \$1.50 pusei metu. Pažiūrėjimui siunčiamas vienas numeris veltui. Adresuokite: DRAUGAS PUBLISHING CO., 1800 W. 46th St., CHICAGO, ILL.

Geriausia vieta pirkti laikrodėlius, žiedus, rėtežėlius, spilkas ir visokius auksinius daik-tus pas E. J. MAŽEIKĄ, delto geriausia, kad žmogus seniai toje pramonėje, ir supranta geriau-siai, kaip pirkti ir kaip parduoti. Jis paduoda ir drukuojamas mašines, grafocfusus, reikičius, nu-zikalisk, usinstum entus ir viską pateis. Fežy kite E. J. MAŽEIKĄ, 52 Sheldon Street, Hartford, Conn.

KUR BEGI JONUK? —Aš begū į Conlius čevyrykų krautuvę. 10 Vernon Square. Tę paduoda gerus čevyrykus.

ŽUVŲ RINKA Šviežiausias žuvis, oisterius, klemusus, vežius, taip-gi, marina-čius galima gauti kere. Tyras C d Liver aliejus ir gyvi vežiai vimo žmonėms ir i krautuves Vernon Sq. Fish Market

PETRAS CIVINSKAS Seniausias Lietuviškas GRABORIUS Pasmaduo karicetas del vestuvių ir laiotuvių. Taipgi perku ir parduodu namus 411 Millbury St. Worcester, Mass TEL. PARK 3563-J. J. NAUJOKAIT "Amerikos Lietuvi" 47 st. London